Влада—Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 95 (345) ◆ Субота, 23 травня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

У ПРЕЗИДІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

На засіданні Президії Верховної Ради України, яке відбулося 22 травня, розглядалися інформація делегацій, що перебували у Москві та Республіці Крим, зміни і доповнення до ряду законів, проекти законів України.

За дорученням Президії перший заступник Голови Верховної Ради України В. В. Дурдинець, народні депутати України взяли участь у прес-конференції для зарубіжних та українських журналістів.

Неправові рішення для України значення не мають

Учора за підсумками переговорів української парламентської делегації на чолі з першим заступником Голови Верховної Ради України В. Дурдинцем з російськими парламентаріями у Москві відбулась прес-конференція.

В ній взяли участь В. Дурдинець і члени делегації України О. Коцюба, В. Яворівський, А. Матвієнко, О. Тарасенко. Як заявив перший заступник Голови Верховної Ради України В. Дурдинець: метою візиту до Москви було роз'яснення позиції України щодо кримського питання і можливе рішення російських парламентаріїв про денонсування Акта 1954 року про передачу Криму до складу України. Ми ще не маємо офіційного повідомлення про рішення ВР Росії і чули про нього тільки з повідомлень преси. Тому й на засіданні Президії Верховної Ради 22 травня не приймали ніякого рішення. Але можу відверто сказати, що зазіхання на територіальну цілісність України не мають юридичної сили і жодних правових наслідків, бо порушують міжнародні правові норми і є втручанням у внутрішні справи України.

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

Учні. Вчителі. Майбутнє

КІЛЬКА ШТРИХІВ ДО «ПРЕЗИДЕНТСЬКОГО УРОКУ» НА ТРОЄЩИНІ

Чому президенти ходять у народ? Старшокласники, відповідаючи на це запитання, були впевнені, що ті бояться участі декабристів, котрі зазнали поразки на Сенатській площі, бо були «надто далекими від народу».

(Закінчення на 2-й стор.).

Читайте в номері

У наступному випуску

ДІАМАНТИ ПІСЛЯ ДИКТАТУРИ ПРОЛЕТАРІАТУ

ШЛЯХАМИ КОБЗАРЯ

Триває Шевченківське літературно-мистецьке свято «В сім'ї вольній, новій». Представники громадськості, численні делегації як з України, так і зарубіжжя, поклали учора квіти до пам'ятника Т. Шевченку на Валу в Чернігові. Лягли букети тюльпанів, гвоздик і до пам'ятника О. Пушкіну, на могили М. Коцюбинського, О. Марковича.

Серед учасників вшанування пам'яті великого Кобзаря — Президент України Леонід Кравчук. У першій половині дня він зустрівся з трудівниками заводу карданних валів.

Урочисте відкриття всесвітнього Шевченківського свята відбулося увечері у Седневі, де поет тривалий час жив у родині А. Лизогуба.

Серед визначних подій свята, яке охопило всю Чернігівщину, — відкриття пам'ятника Т. Шевченку в Черниші Чернігівського району, проведення наукової конференції «Т. Шевченко і сучасність» у Чернігівському педінституті імені Т. Шевченка.

ПРЕТЕНЗІЙ ЖОДНИХ, АЛЕ КРИМ НЕ ВАШ

Таким, що не має юридичної сили, оголошено депутатами російського парламенту факт передачі Криму Україні у 1954 році. Згідно з постановою Верховної Ради Росії цей акт названо антиконституційним і незаконним. Постанову схвалено більшістю в 53 голоси. У ній говориться, що необхідно провести переговори за участю Росії, України й Криму для врегулювання статусу Кримського півострова. У постанові також зазначається, що Росія не має жодних територіальних претензій на Крим.

УКРАЙ НАПРУЖЕНОЮ

залишається обстановка у зоні придністровського конфлікту. Згідно з даними молдовського МВС, позиції сил поліції обстрілюються з танків, мінометів і ракет. Зруйновано багато будинків, одного поліцейського вбито, шестеро поранено.

Тим часом, як передали нам з прес-центру Придністров'я, з вірогідних джерел стало відомо, що внаслідок конфіденціальної розмови президентів Снєгура й Ілієску досягнуто домовленості про відправку до Молдови румунської військової техніки, боєприпасів та військових спеціалістів.

ВИСНОВКИ ХОРОШІ, А ЛЮДИ МРУТЬ

Учора в Києві відбулася прес-конференція, в якій взяли участь спеціалісти різного профілю: працівники Мінчорнобиля, члени Комісії Верховної Ради України з питань чорнобильської катастрофи, медики і вчені. Тема розмови — обговорення «Міжнародного чорнобильського проекту», який був підготовлений Міжнародним консультативним комітетом під егідою МАГАТЕ на прохання колишнього уряду СРСР.

Головні висновки міжнародної експертизи стверджують, що аварія на ЧАЕС не погіршила здоров'я людей, які проживають на забруднених радіацією територіях. Це ввело світову громадськість в оману.

Факти, які були наведені на прес-конференції, стверджують інше: за минулі шість років зросла смертність у Києві, збільшилася кількість ракових захворювань у дітей та дорослих, які були евакуйовані з 30-кілометрової зони. Торік смертність в Україні перевищила народжуваність. Стан здоров'я населення на територіях, забруднених радіонуклідами, невпинно погіршується. Висновок один: правду про чорнобильську катастрофу треба донести до світової громадськості і за її допомогою рятувати потерпілих людей.

Кашу заварює Бабурін, сьорбають народи

Схоже, що відміною правових актів 1954 року російський парламент не дуже задоволений. Журналістам, так і не допущеним до «слухання справи», після вечірнього засідання 21 травня було багатозначно заявлено, що продовження обговорення цього питання триватиме. Для спільної нашої радості — на відкритому засіданні. Не знаю, які документи «давно минулих днів» можна ще обсмоктувати. Але депутати свого слова дотримали: засідання парламенту зробили відкритим. Щоправда, до порядку денного про Крим — ані слова. «Продовження теми», отже, відсунулося на невизначений термін.

Зате кожному представникові преси вручили Заяву Верховної Ради Росії Верховній Раді України. Декларація місцями вельми цікава.

Проминемо запевнення російських законодавців про братерство з українським народом, міркування на тему «справжньої рівноправності, поваги до принципів, які випливають...» Як кажуть, це ми проходили.

Мене, для прикладу, бентежить те місце у заяві, де говориться, що світовому співтовариству іноді важко зрозуміти дії країн співдружності, які ущемлюють права людей російської національності, які проживають на їхній території.

Треба, мабуть, зрозуміти, що на Україні просто-напросто спуску не дають російськомовному населенню, вічно йому чим-небудь докоряють. Ну, а в Росії? До українців ставлення найдушевніше.

Звернемося до фактів. Скільки, скажіть, будь ласка, у Росії діє українських шкіл? Про таке можна говорити багато.

Далі, російські парламентарії закликають усіх, кому любі ідеї демократії й справедливості, проявити щодо Криму приклад мудрості, відповідальності й стриманості. Слова, безперечно, красиві. Але я згадую розмову з Надзвичайним і Повноважним Послом України в Росії В. Крижанівським. Напередодні «кримського» засідання російського парламенту Володимир Петрович зустрічався з С. Бабуріним, і той з приємною посмішкою на обличчі заявив:

— Якщо ми в вас не заберемо Крим, то між Росією й Україною розпочнеться війна.

Ось так просто Бабурін розмірковує про війну. Але ж саме він і подібні до нього законодавці нав'язали відміну актів парламентом, геть не турбуючись про те, яка доля чекає на людей, які проживають на півострові. Для таких «діячів» головне — політичний капітал, рейтинг. 21 травня, коли парламент розглядав правові акти 1954 року, Сергій Миколайович був найпопулярнішою фігурою у закордонних журналістів. Що ж, наварити такої каші не кожен зуміє. Шкода, сьорбати її доведеться народам. Справді братнім.

Володимир БАБЕНКО.

Москва.

Учні. Вчителі. Майбутнє

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Українська національна школа № 283, в якій побував 21 травня Президент України Леонід Кравчук, розмістилася на далекій околиці Києва — Троєщині три роки тому. Вже рік вона працює за авторською концепцією національної школи, розробленою місцевими педагогами.

Переступивши поріг і не відчувши запаху свіжої фарби, не спіткнувшись об швабру, якою щойно наводили марафет, починаєш вірити, що вся ця ідеальна чистота в коридорах, петриківські розписи на стінах актового залу, унікальна виставка гончарних виробів, справжні, буденні, не бутафорні.

Нині тут навчається 1382 учні, хоч починалося все з 300. «Але згодом, — пояснював директор школи Володимир Гнатюк, — до нас почали переходити учні сусідніх шкіл цілими класами».

Президент Кравчук пояснив мету своєї гостини тим, що давно мав бажання зустрітися з першими випускниками самостійної України.

Ось кілька фрагментів з актового залу школи № 283, де відбулася дискусія-діалог учнів і педагогів з Леонідом Макаровичем.

ЗАПИТАННЯ: «Троєщина — величезний мікрорайон, де будують такі ж гігантські школи. Чи не вважаєте ви, Леоніде Макаровичу, що краще будувати невеличкі компактні навчальні заклади, які б об'єднували дітей за здібностями і нахилами?»

ВІДПОВІДЬ: «Я погоджуюся з вами. Такою, на жаль, була лінія розвитку освіти в колишньому Союзі. Кращий світовий досвід свідчить, що вона хибна. Краще будувати спеціалізовані школи для дітей з гуманітарними, фізико-математичними, мистецькими здібностями. І ми вже ступили на цей шлях. Після прийняття Закону про освіту в нас додатково відкрито 4 вузи, 50 ліцеїв, 63 гімназії, переведено із-під союзного підпорядкування 32 вузи, 220 технікумів, 489 дошкільних закладів».

ЗАПИТАННЯ: «В нашій державі останнім часом падає престиж інтелектуальної праці. В тому числі й педагогічної. Нам, учителям, батьки кажуть відверто: «Ставте моїй дитині яку хочете оцінку, все одно ми її влаштуємо і вона буде отримувати набагато більше, ніж ті, хто п'ять років сушив мізки в університетах». На нашу думку, великою мірою цей парадокс викликаний диспропорцією заробітної плати. Чи збирається держава якось регулювати цей процес?»

ВІДПОВІДЬ: «Я думаю, ви майже відповіли на своє запитання. Сьогодні, наприклад, водій тролейбуса отримує заробітну плату вищу, ніж професор університету. Держава мусить регулювати такі процеси. Я погоджуюся з тим, що людина, яка сумлінно, чесно 15 років навчалася, щоб здобути фах і кваліфікацію, мусить мати винагороду за свою працю.

Ви сказали, що падає престиж педагога. Я народився на Рівненщині в той час, коли вона була під польським гнітом. У нашому селі було дві найвизначніші фігури: священик і вчитель. І коли той учитель йшов селом, то всі люди, які йшли назустріч йому чи робили якусь роботу неподалік дороги, зупинялися на мить і кланялися. «Зніми картуз, — казав мені дід — іде Учитель!» Але той учитель знав п'ять мов, прекрасно розумів мистецтво, історію, літературу. А в нас нерідко буває, що педагог, маючи високе поклоніння, не може підтвердити його своїм багатим внутрішнім змістом. Відчасти й тому падає престиж педагогіки.

Якщо сьогодні ми зійдемося на тому, що єдине наше спасіння — вимагати від держави, то це означає, що нас чекає крах нашої ж держави. Розумієте, сьогодні є вищі речі, і насамперед — зберегти державу, зберегти народ...»

То для чого ж президенти ходять у народ? Це запитання мучило й мучитиме, напевне, ще не одне покоління. Можливо, щоб випередити цей народ, щоб він якомога рідше приходив до «парадних президентських під'їздів»? З гаслами «Хто «з'їв» наше м'ясо, масло, зарплату, нерви, життя?..»

У зустрічі з школярами та педагогами школи № 283 також взяли участь народні депутати України, представники міського управління освіти.

Катерина КІНДРАСЬ.

ЗАЯВА

УРЯДУ УКРАЇНИ У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ ЗАГОСТРЕННЯМ СИТУАЦІЇ У ПРИДНІСТРОВСЬКИХ РАЙОНАХ РЕСПУБЛІКИ МОЛДОВА

В останні дні в зоні конфлікту у Придністров'ї знову різко загострилася ситуація. Неодноразові порушення домовленості про припинення вогню від 6 квітня цього року переростають у дедалі жорстокіші бойові сутички із застосуванням кулеметів і окремих видів важкої зброї.

Постійно зростає число біженців. Систематичного обстрілу зазнає Дубоссарська ГЕС, висадження в повітря або забруднення водосховища якої може обернутися страшним екологічним лихом як для Республіки Молдова, так і для України. Неприпустимо і те, що безвідповідальні дії протиборствуючих сторін призводять до втягнення в конфлікт військових частин 14-ї армії.

Народ України, її керівні державні кола не можуть залишатися осторонь трагічного й небезпечного розвитку подій на прилеглих до нас землях, бути байдужими до тяжких, непоправних втрат, яких зазнають близькі і братні нам по крові народи. Ми закликаємо українців, росіян, молдаван — людей усіх націй і народностей Молдови до виваженості та притаманної їм в усі періоди історії взаємної терпимості.

Ми також пропонуємо своє посередництво в будь-якій прийнятній формі для локалізації братовбивчого конфлікту й подолання безвиході.

Час шукати згоди і робити свій вибір.

«З ЦІЄЇ ДОРОГИ НЕ ЗІЙДЕМО»

Справжнісінький натовський десант висадився днями в Києві. Втім, можна було не хвилюватися. Хоча й очолювали його два адмірали — командуючий ВМС НАТО Джеймс Еберлі та колишній голова комітету об'єднаного командування НАТО Уільям Крау, завдання у військових було мирне. Як на мене, гості з Брюсселя мали на меті провести в столиці України дипломатичну рекогносцировку. А з'ясувалося це під час їхньої зустрічі з Президентом Леонідом Кравчуком, яка відбулась у четвер.

Стурбовані, без сумніву, складною ситуацією в Криму та суперечкою довкола Чорноморського флоту представники командування Організації Північноатлантичного Договору хотіли безпосередньо почути думку українського керівництва щодо подальших перспектив українсько-російських відносин. Відповідаючи на це питання, голова нашої держави прямо заявив: після того, як Верховна Рада Криму скасувала акт про самостійність, з'явилася можливість зняти напруження, розпочати співпрацю. Проте останні дії парламенту й деяких політичних сил Росії, навпаки, можуть спричинити тяжкі наслідки.

Не сприяє взаєморозумінню й питання про Чорноморський флот. На думку Президента України, воно є більше політичною ніж військовою проблемою. У Росії активізуються шовіністичні сили, які можуть стати додатковою опорою для теперішніх московських керівників. І вони на ці сили розраховують. Саме тому, вимагаючи, щоб Чорноморський флот належав СНД, а по суті — Росії, і Єльцин, і Руцькой шукають підтримки націонал-патріотів.

Україна ж, підкреслив Леонід Кравчук, не має ніяких територіальних претензій до Росії, прагне мати з нею дружні відносини. Але російські керівники повинні зрозуміти — такі відносини вдасться забезпечити тільки на рівноправній основі згідно з положеннями міжнародного права. «Наша політика — побудова незалежної держави з усіма її атрибутами, — сказав Президент. — І ми з цієї дороги не зійдемо».

На зустрічі з українського боку були присутні міністр оборони республіки К. Морозов, секретар адміністрації Президента України М. Хоменко, інші офіційні особи.

Ігор ГРУШКО.

Ветерани

ДОПОМОЖЕМО ІНВАЛІДАМ

25—29 травня в Києві, у приміщенні Міністерства соціального забезпечення України (вулиця Кудрявська, 26/28) діятиме міжнародна виставка «Реабілітація-92», на якій будуть широко представлені засоби пересування та малої механізації для інвалідів. Крім трудових колективів науково-виробничого об'єднання протезних підприємств України до участі у виставці запрошено фірми «Майра» та «Отто Бокк» з ФРН, «Вермайнер» з Бельгії, «VNS» з Чехо-Словаччини, кілька машинобудівних і оборонних підприємств з України і Росії.

Постійна Комісія Верховної Ради України з питань ветеранів, пенсіонерів, репресованих, малозабезпечених та воїнів-інтернаціоналістів вважає за необхідне привернути увагу широкої громадськості до актуальності цього благодійного заходу. В Україні немало робиться, щоб полегшити життя інвалідів — ветеранів війни і праці, воїнів-інтернаціоналістів, калік з дитинства. Щороку майже одному мільйону з них подають протезно-ортопедичну допомогу. В областях діють нині 10 протезних заводів, 21 спеціалізована дільниця, 35 виїзних медико-технічних бригад, стаціонари первинного та складного протезування. Постійну допомогу інвалідам подає Харківський науково-дослідний інститут протезування. Проте останнім часом через розрив сталих виробничих зв'язків з підприємствами Росії та інших республік колишнього СРСР ситуація різко загострилася. За елементарні напівфабрикати для інвалідних колясок, протезів, інших реабілітаційних виробів монополісти тепер вимагають валюту. Це може призвести до того, що сотні тисяч інвалідів будуть позбавлені можливості своєчасно одержувати необхідну протезно-ортопедичну допомогу.

Нещодавно мені разом з працівниками Мінсоцзабезу України довелося побувати в Федеративній Республіці Німеччина і на власні очі переконатися, що там турбота про інвалідів поставлена значно краще, ніж у нас. Зокрема, є чому повчитися і у фірм, які візьмуть участь у нинішній виставці в Києві.

Постійна Комісія Верховної Ради України звертається до трудових колективів української індустрії і підприємств оборонної промисловості, до їх керівників з проханням відвідати виставку «Реабілітація-92», щоб потім по можливості взяти участь у створенні нової досконалої протезно-ортопедичної техніки, розширенні випуску і поліпшенні якості засобів малої механізації та реабілітації для інвалідів.

Ті, хто має валюту і прагне подати конкретну допомогу інвалідам, закупивши протезно-ортопедичні вироби, які демонструватимуться на виставці, зможуть здійснити це благе діло, звернувшись за сприянням до науково-виробничого об'єднання протезних підприємств України.

Микола НАУМЕНКО, голова постійної Комісії Верховної Ради України з питань ветеранів, пенсіонерів, репресованих, малозабезпечених та воїнів-інтернаціоналістів.

ПОЗИЦІЯ НАШОЇ ДЕРЖАВИ

Заява делегації Президії Верховної Ради України, виголошена першим заступником Голови Верховної Ради України В. В. Дурдинцем на прес-конференції у Москві 20 травня 1992 року

ШАНОВНІ ТОВАРИШІ, ПАНІ І ПАНОВЕ!

Делегація Верховної Ради України за дорученням її Президії прибула до Москви на зустріч з парламентаріями Російської Федерації, щоб у діловій обстановці, у відкритій розмові всебічно й аргументовано **викласти позицію України** у зв'язку з можливим обговоренням у Верховній Раді Російської Федерації питання про правову оцінку актів 1954 року щодо виведення Кримської області зі складу РРФСР і **заявити про серйозну стурбованість України можливими наслідками цього кроку і його вплив на основи наших міждержавних відносин.**

Воля парламентаріїв Росії обговорювати те чи інше питання, але ми також **маємо право** висловити свою точку зору, і **насамперед тому, що це стосується України, її суверенітету, територіальної цілісності, її сьогоднішнього дня і майбутнього, долі мільйонів людей.**

Ми вдячні керівництву Верховної Ради Російської Федерації за підтримку нашої ініціативи, щоб зустрітися, заінтересовано обговорити питання, що хвилюють. Вважаємо, що наші зустрічі протягом двох днів були корисними. Надіємося, що вони будуть і результативними.

Якщо викладати тезисно, то позиція України, виходячи з законодавчих актів, постанов і заяв Верховної Ради України, прийнятих за останній час, полягає ось у чому.

Перше. Крим, відповідно до Конституції України, є складовою частиною України. Територія держави України включає і територію Криму.

Друге. Саме в таких рамках Україну визнали 120 держав світового співтовариства, в тому числі і Російська Федерація, що підтверджує законність її державних кордонів і територіальної цілісності.

Третє. Згідно з Конституцією України **вирішення питань, пов'язаних зі зміною державних кордонів України, належить до виключної компетенції її найвищих органів** державної влади.

Четверте. З урахуванням викладеного питання взаємовідносин України з Кримом є **її внутрішньою справою.** І тому розгляд будь-якою іншою державою питань, що ставлять під сумнів законність території України, її державних кордонів, розцінюється нами не лише як недружелюбний, але й неправомірний акт — як з точки зору законодавства України, так і з точки зору норм міжнародного права.

Верховна Рада України уже висловилася з цього питання у **своїй Заяві від 6 лютого 1992 року**, прийнятій у зв'язку із зверненням до неї Верховної Ради Російської Федерації щодо розгляду питання про конституційність рішень відносно передачі Кримської області зі складу РРФСР до складу УРСР, прийнятих у 1954 році.

У Заяві говориться про те, **що Верховна Рада України розглядає дії** Верховної Ради Росії стосовно конституційності рішень 1954 року як такі, **що можуть дестабілізувати суспільно-політичну ситуацію і в Україні, і в Росії.**

Ці дії суперечать статті 6 Договору між Українською РСР і РРФСР від 19 листопада 1990 року, угодам і деклараціям, що підтверджують визнання існуючих державних кордонів, які прийняті в рамках СНД і відповідають Хельсінкському Заключному акту.

У Заяві підкреслюється, що Крим став складовою частиною України в межах тих політико-правових структур, процедур і реалій, які на той час існували в колишньому Союзі РСР. **Крим є невід'ємною частиною України у статусі повноправної автономної республіки.**

Верховна Рада України підтверджує свою вірність хельсінкським угодам, зокрема, принципу недоторканності існуючих державних кордонів, **не має жодних територіальних претензій до сусідніх країн і відкидає будь-які територіальні претензії до себе.**

Однак нині знову висувається і всіляко обігрується теза щодо неконституційності рішень про передачу Росією Криму Україні.

Тому:

По-перше, не заглиблюючись у деталі, які з формальних позицій можуть бути дійсно витлумачені порізному, хочемо з усією визначеністю ще раз підкреслити, **що ці рішення приймалися в рамках політико-правових структур**, що існували в той час і були дійсними носіями **тодішньої влади** в державі.

По-друге, якщо стати на шлях переоцінки цих рішень з **позицій сьогоднішнього дня**, то навряд чи у нашому минулому житті знайдуться рішення, які можна було б визнати конституційними.

Тому актом політичної мудрості слід визнати зафіксований у статті 6 Договору між Україною і Росією принцип про визнання і повагу територіальної цілісності України і Росії.

На жаль, нині спостерігаються спроби надати інший зміст цій статті Договору. Можна почути думку, що принцип визнання і поваги територіальної цілісності діяв лише до тих пір, поки держави знаходилися в рамках СРСР, а **тепер СНД.**

По-третє, з усією відповідальністю хочемо заявити, що таке тлумачення цієї статті є довільним, воно **не має** нічого спільного з принципами міжнародного права.

Відомо, що однією з основних ознак незалежної держави є наявність **у неї своєї території,** на яку поширюється її влада. І від того, чи входить держава в якийсь союз, чи ні, її територія змінюватися не може.

По-четверте, сьогодні, і це реальність, Крим — складова частина України. Це закріплено в Конституції України. І тому Крим, його органи влади **зобов'язані** діяти **в рамках Конституції України.**

Рішення, прийняті Верховною Радою Криму від 5 травня ц. р., визнані Верховною Радою України неконституційними. Становище в Криму зараз вкрай загостренe. Верховній Раді Криму запропоновано переглянути свої рішення, привести їх у відповідність із Конституцією України. І це питання 20—21 травня розглянуто сесією Верховної Ради Криму і прийнято відповідні рішення, які вам відомі.

У цих умовах обговорення Верховною Радою Росії питання про **неконституційність актів 1954 року може зіграти** роль **детонатора** у розпалюванні пристрастей, спричинити поглиблення **протистояння, а в кінцевому підсумку призвести до непередбачуваних наслідків.**

Ми звернулися до **членів Верховної Ради** Російської Федерації з проханням **враховувати всі ці обставини.**

Адже проблеми, які **збиралася обговорювати** Верховна Рада Росії, (і вона їх обговорила. — **Ред.**), стосуються **території** України, миру на **українській** землі. Ось чому ми **не могли не застерегти** наших колег **від небезпеки** такого кроку, не кажучи вже про його політичну несвоєчасність у такий складний і вибухонебезпечний час.

Наступне, про що хотіли б сьогодні сказати, — це про вплив розгляду парламентом Російської Федерації питання про **правомірність** актів 1954 року про **передачу** Криму із складу Росії **до** складу України **на основі міждержавних відносин.** Це по суті перегляд Договору між Україною і Росією від 19 листопада 1990 року.

Нагадаю: У ньому говориться, що сторони мають намір розвивати свої міждержавні відносини на основі суверенної рівності, невтручання у внутрішні справи, загальновизнаних принципів і норм міжнародного права.

У статті І Договору **закріплено**, що Росія та Україна визнають одна одну суверенними державами і зобов'язуються утримуватися від дій, що можуть завдати шкоди державному суверенітету іншої сторони.

Ці ж принципи міждержавних відносин підтверджені **у спільному комюніке** за підсумками переговорів між делегаціями України та Російської Федерації, **підписаному 6 листопада 1991 р. у Москві** керівниками наших держав.

Виникає питання, як бути тепер з угодами й деклараціями, що підписані у Біловезькій Пущі, Алма-Аті (грудень 1991 року), Мінську (лютий 1992 р.), в яких визнання і поважання територіальної цілісності один одного і недоторканності існуючих кордонів закріплено як основоположні принципи.

Намагання переглянути акти 1954 року є порушенням норм міжнародного права, може спричинити переділ кордонів, що склалися в Європі, і непередбачуваних наслідків можливих міжнародних конфліктів. **Ми хотіли б, щоб це повною мірою зрозуміли ті, хто ратує за відміну актів 1954 року під гаслом «відновлення історичної справедливості».**

Бо якщо акти 1954 року є несправедливими з точки зору Верховної Ради Росії, то тоді цілком логічним було б відмінити всі несправедливі акти, які приймались з 1917 року і навіть раніше.

Не можна не враховувати і те, що наступним законодавством СРСР і РРФСР факт передачі Кримської області був закріплений в Конституціях колишнього Союзу і Російської Федерації, що між Україною і Росією укладено двосторонній Договір від 19 листопада 1990 року, в якому сторони відмовились від територіальних претензій.

Давайте чесно й відверто визнаємо, що такі спроби прямо ведуть до виникнення нового вогнища напруженості, можуть розчленувати Крим. І ми хочемо, щоб російська сторона певною мірою усвідомила свою відповідальність за такі дії. **На це звертають нашу загальну увагу 18 з 24 міських та районних Рад народних депутатів Криму,** які прийняли відповідну заяву до Верховної Ради і населення Криму.

Ми знаємо про заяви Руслана Імрановича Хасбулатова, інших офіційних осіб з керівництва Російської Федерації, **в тому числі** й під час наших зустрічей, про те, що **відміна актів** 1954 року не означає територіальних претензій до України.

Однак усі повинні усвідомити, що це одразу **створить політико-правову ситуацію**, яка ставить **під сумнів** законність існуючих загальновизнаних кордонів України.

Насамкінець хочу сказати, що делегація Верховної Ради України прибула до Москви для того, щоб ще раз донести стурбованість парламенту, керівництва України можливими наслідками розгляду питання в парламенті Росії. Ми хотіли б, **щоб нас зрозуміли і врахували висловлені міркування. Це пішло б на користь** розвиткові міждержавних відносин на якісно новій основі, зміцненню дружби і взаєморозуміння між народами України та Росії.

Дякую за увагу!

УКРАЇНА ВИСЛОВЛЮЄ ПРОТЕСТ

«Нами буде вжито найрішучіших заходів щодо недопущення порушення нашого законодавства і діяльності на українській території інших держав», — говориться в телеграмі, надісланій сьогодні міністром оборони України генерал-полковником Костянтином Морозовим і головою Державного комітету у справах охорони державного кордону України — командуючим Прикордонними військами України генерал-полковником Валерієм Губенком на адресу Головнокомандуючого Об'єднаними Збройними Силами СНД маршала авіації Євгена Шапошникова і командуючого Чорноморським флотом адмірала Ігоря Касатонова.

Є достовірні відомості про те, повідомляється в телеграмі, що командуванням Чорноморського флоту на порушення законодавства України здійснюється комплектування флоту за рахунок призовного контингенту виключно інших держав—учасників Співдружності. Враховуючи цю обставину, військове керівництво України рекомендує до політичного вирішення питання припинити поставку в республіку військових контингентів інших держав, залишаючи за собою право перешкоджати незаконним діям, які можуть призвести до небажаних наслідків.

Із змістом телеграми ознайомлено глав державних делегацій України і Росії на переговорах про Чорноморський флот. Прес-службі Міністерства оборони України дано повноваження проінформувати про нього громадськість республіки.

ЗВЕРНЕННЯ МОРЯКІВ — ЧОРНОМОРЦІВ

Військовослужбовці дислокованої в Криму 17-ї бригади кораблів охорони водного району звернулись до Верховних Рад України, Російської Федерації Республіки Крим, глав делегацій на переговорах щодо Чорноморського флоту. У зверненні говориться, що після прийняття присяги на вірність народові України по відношенню до них вживаються репресивні заходи у вигляді залякування, шантажу, звільнення з посад, які вони займають, недовір'я, наклепів.

Пресинг на людей, які щиро присягнули народові України, говориться далі у зверненні, посилюється з кожним днем. Вони фактично ходять з ярликом зрадника.

Для з'ясування істинного стану справ військовослужбовці бригади попросили направити до них парламентську комісію. Крім того, вони висунули ряд вимог, спрямованих на відновлення в колективі нормальної атмосфери, демократичних інститутів та їх впливу на вирішення кадрових питань, надання кожному військовослужбовцю можливості особисто визначити свою позицію в обстановці, що склалась.

В разі ігнорування нашого звернення і продовження неправомірних дій щодо військовослужбовців з'єднання ми, що нижче підписалися, підкреслюється на закінчення, змушені піти на крайній захід і оголосити голодування. Далі стоїть 55 підписів.

Телеграфним рядком з Буковини

ПЕРШІСТЬ — ЗА ЧОРНОГУЗАМИ

Рекордсменом по створенню малих підприємств вважається на Буковині Вижницький район. Тут їх вже більше шістдесяти. Відрадно, що більшість з них спеціалізується на випуску товарів народного споживання.

За асортиментом не має собі рівних мале підприємство «Аріадна», відкрите в селі Чорногузи. Воно виготовляє меблі та паркет, кілька видів столярки, сувеніри, а також займається бджільництвом.

ЩАСТИТЬ ЖЕ ЛЮДЯМ

Учитель Мошанецької середньої школи Кельменецького району Борис Шевчук — самодіяльний археолог. Недавно в пересохлому річищі Дністра він натрапив на розсипи унікальних речей ранньозалізного періоду. Особливо цінні серед них бойова сокира, елементи кінської збруї, прикраси.

Свою знахідку самодіяльний археолог передав Чернівецькому краєзнавчому музею.

ФОЛЬКЛОР ДО БУХАРЕСТА ДОВЕДЕ

За плідну роботу по вивченню румунського фольклору, підготовку численних публікацій з народознавства професор Чернівецького державного університету Георгій Бостан обраний почесним членом Румунської Академії наук.

КОНВЕРСІЯ З ПРИВАТИЗАЦІЄЮ

З території військової частини двоє жителів селища Сокиряни викрали пересувну польову кухню. Крадії мали намір переобладнати її на самогонний апарат.

Василь БАБУХ.

Вітаємо!

ВИСОКА ВІДЗНАКА ВЛАДИКИ АНТОНІЯ

Архієпископа Чернігівського і Ніжинського Антонія за видатну діяльність на благо церкви Ієрусалимський Патріархат Української православної церкви нагородив найвищою відзнакою — орденом Гроба Господня. Ця нагорода цікава тим, що орден містить у собі частку хреста, на якому був розіп'ятий Ісус. Чернігівський кореспондент інформагентства «Євро-ІКС» додає подробиці: владика Антоній веде службу тільки українською мовою, нею ж спілкується із своїми колегами-священиками. Недавно він надав благодійну матеріальну допомогу відомому в Україні літературному журналу «Донбас».

Інформагентство «Євро-ІКС».

ДЕРЖАВНІ ПАСИНКИ З ПІДВАЛУ

Так і живемо

«На нас скрізь дивляться, як на хлопчаків...» — сказали мені у підвалі будинку по Великій Житомирській, 13. Там розташувалася, якщо можна так сказати, Служба добровільної праці та соціального захисту молоді. І додали: жодна державна організація — ані Міністерство у справах молоді та спорту, ані Міністерство освіти, ані Міністерство праці, втім, перелік можна продовжувати, — не виділили жодного шеляга на розвиток служби. Не кажучи вже про колишнє ЦК ЛКСМУ — а службу ж створено на базі міського штабу студентських будівельних загонів. І займається вона вирішенням проблем працевлаштування і перекваліфікації молоді. Поки що — на сезон, хоча протягом 3 місяців «боєць» такого загону може заробити до 30 тисяч карбованців (якщо — спеціаліст). Кожний співробітник служби працевлаштування за сезон може «пристроїти» 300—400 чоловік. В основному — студентів. Проте у всіх вищих навчальних закладах, крім КПІ, намагаються закрити представництва служби. Не пускають керівників цієї організації і на раду ректорів — навіщо хлопцям під ногами крутитися, у нас проблеми, мовляв, важливіші. Очевидно, краще, щоб студенти заробляли фарцовкою та іншими правдами і неправдами. Тільки от — кому краще?

Керівники служби мріють про створення інформаційного банку — для цього необхідно мати лише 2 комп'ютери та ксерокс, але ж ціни нині... На Україні до центрального банку даних підключено поки що лише Донецьк (банк знаходиться у Москві). До речі, саме з Донецьку надійшли на рахунок новоствореної служби 300 тисяч карбованців — їх перерахувало МП «Україна» (його директор Віктор Кірбітов вирішив на відміну від інших не обмежуватися лише словами вітання).

З підвищенням цін деяким підприємствам стало вигідніше платити компенсацію за невиконання контракту, ніж оплачувати проїзд молодих будівельників (пільгових цін на проїзд годі й чекати). Результат — об'єкти «заморожуються», студенти не знають, чим займатися...

На ентузіазмі керівників та співробітників служби ще трохи проїхати можна, та чи надовго того ентузіазму вистачить? Не дуже весело працювати у холодному підвалі, звідки дуже скоро — через півроку будинок ставиться на капітальний ремонт — їм доведеться виселятися... Працівники служби — нічиї. Самі по собі — адже немає у бюджеті міста такої статті витрат, як відрахування на працевлаштування молоді. А раз нічиї, то й на чергу квартирну стати — зась! Отже, скоро не лише служба залишиться без даху над головою, а і її співробітники. Вони собі дадуть раду, але вже не зможуть, як раніше, опікуватися ще кимось.

Можна довго говорити про необхідність проведення державної молодіжної політики. Щось конкретне зробити вже складніше. У червні в Києві проходитиме конгрес молодих політиків. Теж поговорять, знову учасників та гостей вітатимуть з високих трибун, знову наголошуватимуть на необхідності допомоги молодим, яким завжди була «везде у нас дорога». Тільки за нинішніх умов тією дорогою молодь може піти босими ногами із торбою замість рюкзака за плечима. У якому напрямку?

Катерина ВОРОНЕНКО.

Соціологічне дослідження

ХТО ВИВЕДЕ З КРИЗИ?

Центр соціологічних досліджень «Пульс», що діє в Одесі, обнародував підсумки чергового опитування серед представників різних прошарків населення Причорномор'я.

«Пульс» запитував: «Чи згодні ви з тим, що для подолання кризи в Україні необхідно, щоб всюди до влади прийшли люди, для яких інтереси нації над усе?» І ось результат: «так» — 29 відсотків, «ні» — 59, не визначились — 12 відсотків. Ще запитання: «Інтереси нації, України важливіші за права окремої людини?» і результат: «так» — 23, «ні» — 53, вагаються — 24 проценти.

Соціологи дійшли висновку, що більшість людей незаперечно стоїть за додержання прав людини (до речі, про це йдеться і в Декларації про державний суверенітет України та Акті про незалежність України). Кількість прихильників націоналістичної ідеї поволі зростає. То виправить міцна Президентська влада? — запитує «Пульс». І 57 процентів відповідають: «Так».

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

Реалії

ІДУТЬ СЛУЖИТИ В УКРАЇНУ

У руках — букети півоній та бузку, звучить музика, а в очах матерів — сльози. І хоча вперше в історії України її сини ідуть захищати не чужі рубежі, а свою рідну державу, та хвилюються, не можуть втримати сліз матері. І так буде завжди, бо де б не перебували сини, далеко чи близько від рідної домівки, ніколи не знатиме спокою материнське серце.

Шість юних односельців проводжали у травні жителі села Косарі Кам'янського району. Урочисто, з теплими вітаннями і напутним словом. Усього за перший травневий призов Черкащина провела до лав Національної армії понад тисячу юнаків. Двоє з них виявили бажання служити на альтернативній основі. П'ятеро — у гвардії.

Щасти вам, хлопці!

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

Коли братимуть наших

Репортаж дня

Минулої суботи, вранці, біля столичного Центрального стадіону, на речовому ринку «Патент» було проведено своєрідну акцію. Проводили її працівники Московського РВВС та відділу по захисту економіки від злочинних посягань (колишній ВБРСВ). Проти кого? Проти в'єтнамських громадян, що торгують там усяким джинсовим товаром. Чому саме проти них? Бо цей, досить численний (сюди приїздять в'єтнамські робітники з усієї України і не тільки) і, судячи з усього, організований контингент підприємців, торгує без відповідного дозволу. І підпадає під відповідні статті Закону України про захист споживчого ринку. Отже, минулої суботи не виганяли в'єтнамців з ринку, а намагалися пояснити, так би мовити, на практиці: торгуй, але плати державі. Така логіка цивілізованого ринку. Затримано було небагато — чоловік п'ятнадцять, при кожному потім виявили не менше 7 тисяч карбованців готівкою (це — зранку), а всього вилучено товару на мільйон — не менше. Держава з усього цього не мала ні копійки. А оті п'ятнадцятеро — лиш мізерна частка тих, хто торгує...

Приємно було дивитись, як реагував на все те народ на ринку. Не було жодного прояву зловтіхи. Навпаки, питали у міліціонерів: за що ви їх? А наших коли почнете брати? Міліціонери обіцяли: скоро. Їм не дуже вірили. Одна бабуся слізно просила міліцію: хлопці, підождіть, я куплю, а тоді вже забирайте, бо у них дешевше. По-людськи шкода в'єтнамців було, мені здалося, навіть суворим учасникам акції. Працюють в'єтнамці у нас задешево. Можливо, для багатьох оця торгівля — єдиний спосіб заробити на квиток назад і на підтримку сім'ї. Вилучені суми — що? Товар же, як правило, належить не самим продавцям, вони ще розраховуватимуться зі своїм старшим.

Коли приїхали у РВВС, я розговорився з ханойцем Нгуеном, котрий працює в Житомирі й часто буває на «Патенті». Нгуен усе допитувався: що буде з товаром і грошима? Ось що: якщо справа піде через суд, то конфіскують і продадуть через комісійний магазин, можливо — дорожче, ніж продавав сам Нгуен, котрий заплатив за вхід на ринок, заплатив рекетирам, і думав, що вже все гаразд. Ні. Наступного разу Нгуен повинен буде платити ще й державі. Якщо до суду не дійде — товар і гроші повернуть. Але за подальшу торгівлю треба платити.

...Коли ж питатимуть за це з «наших»? Самі вони впевнені, що не скоро. Якийсь веселий дядько торгував на ринку індивідуальними дозиметрами. Питаємо: фотографувати ваш товар можна? Будь ласка, каже. Тільки чекайте, ось я його собі почеплю на те саме місце, яке цікавить дам!

Оптиміст, чорт би його побрав.

Віталій ЖЕЖЕРА.

ВОРОТА У ВІЛЬНИЙ РИНОК

Бізнес-контакт

Між Торговим домом «Україна — Америка» (Київ) та асоціацією «Америка — Україна» (Сан-Франціско, Каліфорнія, США) досягнуто угоди, що з 28 листопада по 8 грудня 1992 року в Лас-Вегасі (Невада, США) діятиме Міжнародна виставка «Америка — Україна-92». Про це повідомили на прес-конференції організатори — Олександр Пашкевич та його американський партнер Фелікс Вуліс.

Ідея проведення виставки знайшла підтримку уряду України, держдепартаменту США, політичних та ділових кіл Америки та України. І головне її завдання, на думку організаторів, — показати можливості українського промислового і науки на американському ринку, що сприятиме отриманню інвестицій для реалізації конверсійних та інших програм розвитку економіки, науки і культури, підписанню довгострокових контрактів між партнерами.

З американської сторони влаштуванням виставки займаються Банківський інститут та університет міста Сан-Франціско, банк «Бенк оф Америка», група компаній «Менло Груп», Френклін-Фонд та інші. Українськими опікунами виставки виступають фірми «Торговий дім», «Одяг», Центр ділового співробітництва. Міжнародний молодіжний фонд та ряд міністерств і відомств під координацією керівництва Кабінету міністрів України.

Виставити свої товари чи представити ідеї в Лас-Вегасі може будь-яка фізична або юридична особа, незалежно від форми власності й відомчої належності. Для цього варто лише сплатити 9450 доларів США та 15 тисяч карбованців за одне робоче місце. Заявку варто подавати завчасно, бо ймовірно, що з 15 червня ціна зросте.

На сьогодні вже близько 80 підприємств виявили бажання запропонувати свої товари на американський ринок. І серед них такі відомі в республіці, як Сумське ВО «Електрон», Новокраматорський машинобудівний завод, Одеський завод фрезерних верстатів, Львівське ВО «Кінескоп».

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Справи бізнесові

ПІДПРИЄМЦІ ЄДНАЮТЬСЯ

Лише діючі узгоджено структури малого бізнесу здатні протистояти економічним труднощам сьогодення. Ця теза була домінуючою на обласній конференції підприємців, учасники якої вирішили об'єднатися у спілку. Державна адміністрація обіцяє всебічну підтримку малим підприємствам, яких в області вже понад тисячу. Пріоритети у фінансово-податковій політиці передусім матиме бізнес у сферах виробництва товарів народного споживання, переробки сільськогосподарської продукції і конверсії.

Віталій МАКСЮТЕНКО.
Суми.

...НКИ З ПІДВАЛУ

...мо

...ажливіші. Оче-
..., щоб студенти
...рцовкою та ін-
...и і неправдами.
...кому краще?
...служби мріють
... інформаційно-
...ля цього необ-
...ше 2 комп'юте-
..., але ж ціни ни-
...ні до централь-
...них підключено
...е Донецьк (банк
... Москві). До ре-
...нецьку надійш-
...к новоствореної
...исяч карбован-
...ерахувало МП
...його директор
...тов вирішив на
...ших не обмежу-
...словами вітан-

...ням цін деяким
... стало вигідні-
...компенсацію за
...онтракту, ніж
...роїзд молодих
... (пільгових цін
...і й чекати). Ре-
...б'єкти «заморо-
...уденти не зна-
...матися...
...азмі керівників
...ків служби ще
...и можна, та чи
... ентузіазму ви-

стачить? Не дуже весело працювати у холодному підвалі, звідки дуже скоро — через півроку будинок ставиться на капітальний ремонт — їм доведеться виселятися... Працівники служби — нічиї. Самі по собі — адже немає у бюджеті міста такої статті витрат, як відрахування на працевлаштування молоді. А раз нічиї, то й на чергу квартирну стати — зась! Отже, скоро не лише служба залишиться без даху над головою, а і її співробітники. Вони собі дадуть раду, але вже не зможуть, як раніше, опікуватися ще кимось.

Можна довго говорити про необхідність проведення державної молодіжної політики. Щось конкретне зробити вже складніше. У червні в Києві проходитиме конгрес молодих політиків. Теж поговорять, знову учасників та гостей вітатимуть з високих трибун, знову наголошуватимуть на необхідності допомоги молодим, яким завжди була «везде у нас дорога». Тільки за нинішніх умов тією дорогою молодь може піти босими ногами із торбою замість рюкзака за плечима. У якому напрямку?

Катерина ВОРОНЕНКО.

Соціологічне дослідження

ХТО ВИВЕДЕ З КРИЗИ?

Центр соціологічних досліджень «Пульс», що діє в Одесі, обнародував підсумки чергового опитування серед представників різних прошарків населення Причорномор'я.

«Пульс» запитував: «Чи згодні ви з тим, що для подолання кризи в Україні необхідно, щоб всюди до влади прийшли люди, для яких інтереси нації над усе?» І ось результат: «так» — 29 відсотків, «ні» — 59, не визначились — 12 відсотків. Ще запитання: «Інтереси нації, України важливіші за права окремої людини?» і результат: «так» — 23, «ні» — 53, вагаються — 24 проценти.

Соціологи дійшли висновку, що більшість людей незаперечно стоїть за додержання прав людини (до речі, про це йдеться і в Декларації про державний суверенітет України та Акті про незалежність України). Кількість прихильників націоналістичної ідеї поволі зростає. То виправить міцна Президентська влада? — запитує «Пульс». І 57 процентів відповідають: «Так».

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеса.

Фотофакт

МИКОЛАЇВСЬКА «ЛІАНА»

Зареєстроване не так давно в Миколаєві акціонерне товариство з [illegible] того тип[illegible] авіакомпанія «Ліана» є поки що єдиною незалежною на Україні. Сфера її діяльності досить широка. Крім пасажирських і вантажних авіаперевезень, вона передбачає морські й авто- перевезення пасажирів, туристів. З цією метою в її резерві тримається сім власних вертольотів МИ-8, кілька літаків ЯК-40, що орендуються у Миколаївського авіазагону. Придбаний у Самарського літакобудівного заводу новий лайнер ТУ-154 М акціонери трохи модернізували — перефарбували голландською фарбою. Від цього він став більш «слизьким» при терті з повітрям, що сприяє поліпшенню його характеристик швидкості. Правда, при цьому наші бізнесмени забули зафарбувати деякі знаки, зокрема — «СРСР». Може, це невмируща пам'ять про минуле? Ми не проти, хай буде — тільки на літаку.

Цього року комерційна авіакомпанія планує заснувати спільні підприємства з Канадою, США, Туреччиною. Ці структурні підрозділи базуватимуться на Чукотці, Камчатці й у Владивостоці.

Фото Олександра КРЕМКА.

Невмируща сти...

Прем'єра

Кому ще не довелося побувати на прем'єрі Київського театру опери та балету імені Т. Шевченка,— поспішайте. 6 червня відбудеться останній у цьому сезоні спектакль «Сорочинського ярмарку» М. Мусоргського.

— Ми не випадково вибрали оперу славетного російського композитора,— говорить диригент-постановник Роман Дорожівський.— По-перше, це всіма улюблений український сюжет, по-друге, саме цю оперу кожен театр вважає за честь для себе мати у репертуарі. Мусоргський виявив у цьому творі чудове знання українського музичного фольклору, а писав оперу українською мовою.

У новій виставі зайнята в основному молодь, для бага-

тьох з них ...
ла доброю ...
майстерност...
прем'єрних ...
першій ще ...
накладки, т...
усі недороб...
Як завжд...
кестр, хор ...
тонким про...
ні мелодії, ...
дожнє офо...
вдалі актор...
ря (народн...
Валентина ...
Сергій Ску...
лужений ар...
Черней), ...
(Юрій Хом...
м'єрі спект...
ригувати т...
дому музи...
Барвінськом...

Рад...
Київ.

...МУТЬ НАШИХ

...дня

...ару на мільйон
...Держава з усьо-
...ала ні копійки.
...цятеро — лиш
...а тих, хто тор-

...було дивитись.
...а все те народ
...е було жодного
...ки. Навпаки, пи-
...онерів: за що
...их коли почнете
...онери обіцяли:
...уже вірили. Од-
...зно просила мі-
..., підождіть, я
... вже забирайте,
...аше. По-людськи
...мців було, мені
...ть суворим уча-
... Працюють в'єт-
...задешево. Мож-
...тьох оця тор-
... спосіб заро-
...ок назад і на
...м'ї. Вилучені су-
...вар же, як пра-
...ть не самим про-
... ще розрахову-
... своїм старшим.

Коли приїхали у РВВС, я розговорився з ханойцем Нгуеном, котрий працює в Житомирі й часто буває на «Патенті». Нгуен усе допитувався: що буде з товаром і з грошима? Ось що: якщо справа піде через суд, то конфіскують і продадуть через комісійний магазин, можливо — дорожче, ніж продавав сам Нгуен, котрий заплатив за вхід на ринок, заплатив рекетирам, і думав, що вже все гаразд. Ні. Наступного разу Нгуен повинен буде платити ще й державі. Якщо до суду не дійде — товар і гроші повернуть. Але за подальшу торгівлю треба платити.

...Коли ж питатимуть за це з «наших»? Самі вони впевнені, що не скоро. Якийсь веселий дядько торгував на ринку індивідуальними дозиметрами. Питаємо: фотографувати ваш товар можна? Будь ласка, каже. Тільки чекайте, ось я його собі почеплю на те саме місце, яке цікавить дам!

Оптиміст, чорт би його побрав.

Віталій ЖЕЖЕРА.

Реалії

ІДУТЬ СЛУЖИТИ В УКРАЇНУ

У руках — букети півоній та бузку, звучить музика, а в очах матерів — сльози. І хоча вперше в історії. України її сини ідуть захищати не чужі рубежі, а свою рідну державу, та хвилюються, не можуть втримати сліз матері. І так буде завжди, бо де б не перебували сини, далеко чи близько від рідної домівки, ніколи не знатиме спокою материнське серце.

Шість юних односельців проводжали у травні жителі села Косарі Кам'янського району. Урочисто, з теплими вітаннями і напутним словом. Усього за перший травневий призов Черкащина провела до лав Національної армії понад тисячу юнаків. Двоє з них виявили бажання служити на альтернативній основі. П'ятеро — у гвардії.

Щасти вам, хлопці!

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

Тривога

ЗА ВІРУ І ПРАВДУ

До братів і сестер по вірі звернулися члени комітету захисту канонічних прав Української православної церкви. Вони нагадують, що в 1990 році Патріарх Московський і всієї Русі Алексій II і Собор єпископів РПЦ надали українській церкві незалежність та самостійність в управлінні. Тоді ж Алексій II вручив одноголосно обраному українським Єпископатом Предстоятелю нашої Церкви Блаженнішому Митрополиту Філарету Грамоту.

Собор єпископів Української православної церкви одноголосно вирішив просити у РПЦ надання українській церкві незалежності. Та з боку ворогів нашої Церкви, духовно незрілих людей почалася кампанія наклепів, інтриг, брехні. Апогеєм цієї нечесної гри став Архієрейський Собор у Москві (31 березня — 4 квітня 1992 року). Невдовзі, 7 травня, в Москві відбувся Священний Синод РПЦ, який, не маючи канонічного права, перекреслив самостійність Української православної церкви.

Про ці болючі проблеми йтиметься 26 травня у центрі культури незалежних профспілок України (колишній Жовтневий палац культури). Об 11 годині тут зберуться представники духовенства та мирян, щоб спільно виступити на захист канонічних прав УПЦ. Запрошуються всі бажаючі.

Власна інформація «ГУ».

ТУМАННИЙ С...

На центральній площі міста Берислава пройшов незвичайний мітинг. Незвичайність його в тому, що предметом уваги на мітингу став не якийсь скомпрометований можновладний номенклатурник, а виняткова скромний журналіст районної газети «Маяк» Володимир Добровольський.

Якихось серйозних звинувачень проти «недемократичного» газетяра організатори цієї акції не мають. Вони пішли іншим шляхом: широко обнародували перли з лексики газетних публікацій названого автора, які він використовував у полеміці з рухівцями. Це слова на кшталт «бериславська

свинота», «...
чики», «скр...
Ясна річ, т...
сують газе...
Втім, обра...
у боргу, ...
вольського ...
осередку Р...
ник Берисл...
образливим...
сторони в ...
використову...
засоби, за...
туру полем...
жко зрозу...
причиною ...
го добивак...
Вчитуєшс...
дивуєшся: ...
в'язано вс...

...ЛЬНИЙ РИНОК

...нтакт

...я реалізації кон-
... інших програм
...номіки, науки і
...дписанню довго-
...нтрактів між пар-

...нської сторони
..., виставки займа-
...івський інститут
... міста Сан-Фра-
...«Бенк оф Амери-
...омпаній «Менло
...лін-Фонд та ін-
...ими опікунами ви-
...ють фірми «Тор-
...Одяг», Центр ді-
...бітництва. Міжна-
...діжний фонд та
...тв і відомств під
...им керівництвом
...стрів України.

Виставити свої товари чи представити ідеї в Лас-Вегасі може будь-яка фізична або юридична особа, незалежно від форми власності й відомчої належності. Для цього варто лише сплатити 9450 доларів США та 15 тисяч карбованців за одне робоче місце. Заявку варто подавати завчасно, бо ймовірно, що з 15 червня ціна зросте.

На сьогодні вже близько 80 підприємств виявили бажання запропонувати свої товари на американський ринок. І серед них такі відомі в республіці, як Сумське ВО «Електрон», Новокраматорський машинобудівний завод, Одеський завод фрезерних верстатів, Львівське ВО «Кінескоп».

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Справи бізнесові

ПІДПРИЄМЦІ ЄДНАЮТЬСЯ

Лише діючі узгоджено структури малого бізнесу здатні протистояти економічним труднощами сьогодення. Ця теза була домінуючою на обласній конференції підприємців, учасники якої вирішили об'єднатися у спілку. Державна адміністрація обіцяє всебічну підтримку малим підприємствам, яких в області вже понад тисячу. Пріоритети у фінансово-податковій політиці передусім матиме бізнес у сферах виробництва товарів народного споживання, переробки сільськогосподарської продукції і конверсії.

Віталій МАКСЮТЕНКО.
Суми.

Щось новеньке

ТІМОТІ СМІТ — З МИРОМ

У Житомирському міськвиконкомі проведено зустріч з представником американського Корпусу миру Тімоті Смітом. Обговорювалася можливість залучення заокеанських волонтерів до роботи в місцевих органах влади та недержавних об'єднаннях підприємців.

Володимир ЛИЗА.
Житомир.

Криміна...

ФАЛЬШИВІ ІНОКУПЮРИ

З падінням купівельної спроможності наших папірців купонів та карбованців, дедалі більше стає тих, хто прагне переводити власні заощадження у вільноконвертовану валюту. Але не завжди можуть вони відрізнити справжні долари від підроблених.

Так, протягом кількох днів відкрито пропонував значну кількість доларів США в обмін на карбованці поблизу готелю «Закарпаття» елегантно одягнений молодик. «Клюнула» на пропозицію одна з жительок обласного центру, яка й вручила йому за 700 «зелененьких» 92 тисячі. І лише пізніше виявила, що грошенята — фальшиві.

Завдяки ви...
заходам о...
ля Одещи...
но. Гроші ...
ведеться с...
До речі...
про завідо...
шивих ін...
«майже ...
США діл...
ються на ...
карбованц...
жується. І ...
ли «чорна...
долара СІ...
бованців, ...
**ПОГРАБО...
ЕКСПРЕС...**
Банда о...
здійснила ...
Угорщини ...
«Відень — ...
мував тра...

Продиктовано в номер

ТАРАС ІДЕ В...

Так називається пройнята любов'ю і теплом скульптура київського митця Анатолія Куща, котру урочисто відкрито 21 травня у селі Кирилівці-Шевченковому біля літературно-меморіального музею Кобзаря.

Вона гармонійно поєдналася з хатою, садком, гаєм, де «соловейко сонце зустрічає». Скульптор зупинив ту мить, коли маленький хлопчик тільки-но переступив поріг і завмер, вдивляючись широко відкритими очима у великий незвіданий світ. На одному плечі — полотняна торбина, на другому — вузлик з харчами. Тарас вирушає у світ. «Він пі-

шов з цієї...
нас за собо...
любили Ук...
її долю», —...
ті звенигор...
слав Лячин...
Букети к...
ніжжя скул...
пела села ...
несено зас...
Україну», ...
ся перший ...
спраглу зе...
датний до...
осяваючи ...
Лід...
Черкась...

Скульпт...
«Тарас Іде...

ГОЛОС України

Фотофакт

КОЛАЇВСЬКА «ЛІАНА»

е не так давно в Миколаєві акціонерне товари- тип віакомпанія «Ліана» є поки що єдиною Україні. Сфера її діяльності досить широка. ьких і вантажних авіаперевезень, вона передба- авто- перевезення пасажирів, туристів. З цією зерві тримається сім власних вертольотів МИ-8, ЯК-40, що орендуються у Миколаївського авіаза- й у Самарського літакобудівного заводу новий М акціонери трохи модернізували — перефар- ською фарбою. Від цього він став більш «слизь- з повітрям, що сприяє поліпшенню його харак- ості. Правда, при цьому наші бізнесмени забули які знаки, зокрема — «СРСР». Може, це невми- ро минуле? Ми не проти, хай буде — тільки на

комерційна авіакомпанія планує заснувати спіль- з Канадою, США, Туреччиною. Ці структурні під- имуться на Чукотці, Камчатці й у Владивостоці.

Фото Олександра КРЕМКА.

Тривога

ВІРУ І ПРАВДУ

сестер по вірі ни комітету за- их прав Україн- ної церкви. Во- що в 1990 році овський і всієї і Собор єпис- али українській кність та самос- влінні. Тоді ж ив одноголосно нським Єписко- оятелю нашої нішому Митро- у Грамоту.

пів Української еркви одного- просити у РПЦ ській церкві не- з боку ворогів духовно незрі- алася кампанія наклепів, інтриг, брехні. Апогеєм цієї нечесної гри став Архієрейський Собор у Москві (31 березня — 4 квітня 1992 року). Невдовзі, 7 травня, в Москві відбувся Священний Синод РПЦ, який, не маючи канонічного права, перекреслив самостійність Української православної церкви.

Про ці болючі проблеми йтиметься 26 травня у центрі культури незалежних профспілок України (колишній Жовтневий палац культури). Об 11 годині тут зберуться представники духовенства та мирян, щоб спільно виступити на захист канонічних прав УПЦ. Запрошуються всі бажаючі.

Власна інформація «ГУ».

Щось новеньке

І СМІТ – З МИРОМ

ькому міськви- дено зустріч з американсь- иру Тімоті Смі- алася можли- заокеанських волонтерів до роботи в місцевих органах влади та недержавних об'єднаннях підприємців.

Володимир ЛИЗА.
Житомир.

Невмируща стихія «Сорочинського ярмарку»

Прем'єра

Кому ще не довелося побувати на прем'єрі Київського театру опери та балету імені Т. Шевченка,— поспішайте. 6 червня відбудеться останній у цьому сезоні спектакль «Сорочинського ярмарку» М. Мусоргського.

— Ми не випадково вибрали оперу славетного російського композитора,— говорить диригент-постановник Роман Дорожівський.— По-перше, це всіма улюблений український сюжет, по-друге, саме цю оперу кожен театр вважає за честь для себе мати у репертуарі. Мусоргський виявив у цьому творі чудове знання українського музичного фольклору, а писав оперу українською мовою.

У новій виставі зайнята в основному молодь, для багатьох з них участь в опері стала доброю школою акторської майстерності. Пройшло три прем'єрних вистави. Якщо в першій ще відчувалися деякі накладки, то у другій і третій усі недоробки зникли.

Як завжди, чудовим був оркестр, хор потішив слухача тонким проникненням у народні мелодії, сподобалося й художнє оформлення. Найбільш вдалі акторські роботи — Хівря (народна артистка України Валентина Кочур), Кум (стажер Сергій Скубак), Черевик (заслужений артист України Іван Черней), Опанасій Іванович (Юрій Хомич). На останній прем'єрі спектаклем довірено диригувати талановитому молодому музиканту Олександру Барвінському.

Рада КИСЕЛЬОВА.
Київ.

На знімку: сцена з опери М. Мусоргського «Сорочинський ярмарок». Партії виконують заслужені артисти України С. Фіцич (Грицько), і Черней (Черевик).

Фото Володимира ШАТЦА.

Репліка

ТУМАННИЙ ОБРАЗ ВОРОГА

На центральній площі міста Берислава пройшов незвичайний мітинг. Незвичайність його в тому, що предметом уваги на мітингу став не якийсь скомпрометований можновладний номенклатурник, а винятково скромний журналіст районної газети «Маяк» Володимир Добровольський.

Якихось серйозних звинувачень проти «недемократичного» газетяра організатори цієї акції не мають. Вони пішли іншим шляхом: широко обнародували перли з лексики газетних публікацій названого автора, які він використовував у полеміці з рухівцями. Це слова на кшталт «бериславська свинота», «тхори», «наполеончики», «скриті шизофреники». Ясна річ, такі вислови не пасують газеті районної Ради. Втім, ображені не залишились у боргу, назвавши В. Добровольського у газеті місцевого осередку Руху «Народний вісник Бериславщини» не менш образливими словами. Обидві сторони в критичному запалі використовують схожі мовні засоби, забуваючи про культуру полеміки. І при цьому важко зрозуміти — що ж стало причиною тривалої війни, чого добиваються противники?

Вчитуєшся у цю тріскотню і дивуєшся: невже у районі розв'язано всі економічні, соціальні та інші болючі проблеми? Невже створено рай для кількох фермерських господарств і добре вписуються у ринкові умови промислові підприємства? Невже представники різних рухів і течій не знаходять спільної точки для докладання сил?

Таких точок — скільки завгодно. Бериславщина — край з багатою і славною історією. Тут знаходяться нескорена Кам'янська Січ, могила знаменитого кошового отамана Костя Гордієнка. Правда, це історичне місце досить занедбане...

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсонська область.

Коротко

ЗЛОДІЇ НА МИТНИЦІ

Проти інспектора Волинської митниці станції Ягодин Людмили Федчишиної та касира Світлани Куликової порушено кримінальну справу. Слідчими органами доведено, що перша з них незаконно вилучила в однієї пасажирки золотий ланцюжок вартістю 6 тисяч 800 карбованців, а друга, підробивши фінансові документи, привласнила 12 тисяч карбованців.

ЗУСТРІЧ В УВС

При обласному управлінні внутрішніх справ Волині вперше створено координаційний центр по зв'язках з громадськими організаціями, рухами, партіями та засобами масової інформації, очолений Анатолієм Семенюком. Члени колегії УВС вже зустрілися з народними депутатами України, представниками духовенства, головами крайової ради Руху та УРП області.

Богдан БЕРЕКЕТА.
Волинська область.

Кримінальна хроніка

ФАЛЬШИВІ ІНОКУПЮРИ

З падінням купівельної спроможності наших папірців купонів та карбованців, дедалі більше стає тих, хто прагне переводити власні заощадження у вільноконвертовану валюту. Але не завжди можуть вони відрізнити справжні долари від підроблених.

Так, протягом кількох днів відкрито пропонував значну кількість доларів США в обмін на карбованці поблизу готелю «Закарпаття» елегантно одягнений молодик. «Клюнула» на пропозицію одна з жительок обласного центру, яка й вручила йому за 700 «зелененьких» 92 тисячі. І лише пізніше виявила, що грошенята — фальшиві. Завдяки вжитим оперативним заходам ошуканця — жителя Одещини — заарештовано. Гроші у нього вилучено, ведеться слідство.

До речі, стало відомо й про завідомий продаж фальшивих інокупюр. За один «майже справжній» долар США ділки, що спеціалізуються на цьому, просять 50 карбованців. Товар не залежується. І причини цього, коли «чорна» вартість одного долара США 130—140 карбованців, зрозумілі.

ПОГРАБОВАНИЙ ЕКСПРЕС

Банда озброєних злочинців здійснила напад на території Угорщини на швидкий поїзд «Відень — Бєлград», що прямував транзитом через цю країну. Пограбовано 8 пасажирів, у сутичці з нападниками тяжко поранений провідник. Сталося це 19 травня, а через два дні чотирьох учасників нападу заарештовано, ведеться пошук решти членів групи. Більшість з них — громадяни Югославії, як і частина пограбованих.

Як повідомляють угорські засоби масової інформації, з початку громадянської війни в країнах колишньої СФРЮ напади на міжнародні та інші поїзди трапляються майже щодня. При цьому злочинцями активно використовуються газові пістолети, балончики із снотворними препаратами тощо.

Микола ГОРВАТ.
Ужгород.

Продиктовано в номер

ТАРАС ІДЕ В СВІТ

Так називається пройнята любов'ю і теплом скульптура київського митця Анатолія Куща, котру урочисто відкрито 21 травня у селі Кирилівці-Шевченковому біля літературно-меморіального музею Кобзаря.

Вона гармонійно поєдналася з хатою, садком, гаєм, де «соловейко сонце зустрічає». Скульптор зупинив ту мить, коли маленький хлопчик тільки-но переступив поріг і завмер, вдивляючись широко відкритими очима у великий незвіданий світ. На одному плечі — полотняна торбина, на другому — вузлик з харчами. Тарас вирушає у світ. «Він пішов з цієї землі і повів усіх нас за собою, щоб так, як він, любили Україну, боролися за її долю», — сказав на відкритті звенигородський поет Станіслав Лячинський.

Букети квітів лягли до підніжжя скульптури. А коли капела села Шевченкового піднесено заспівала «Молитву за Україну», несподівано обізвався перший травневий грім. На спраглу землю полився благодатний дощ. Заграла веселка, осяваючи шлях Тарасу.

Лідія ТИТАРЕНКО.
Черкаська область.

Скульптор Анатолій Кущ. «Тарас іде в світ».

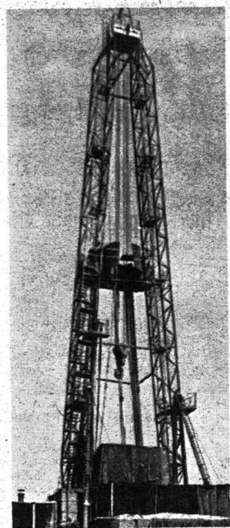
ПОГОДА

23—24 травня у північних і західних областях без опадів, на решті території України подекуди короткочасний дощ, гроза, вітер північно-східний, 5—10 метрів на секунду. Температура вдень 16—22, у Закарпатті до 25, вночі 5—10, на півдні до 13 градусів.

По Київській області сьогодні вдень без опадів, вітер північно-східний, 5—10 метрів на секунду. Температура 17—22 градуси.

ЖУРНАЛІСТСЬКЕ

ХТО Ж У ТАКОМУ РАЗІ ВИГРАЄ?

У ТУРКМЕНИСТАНІ до сих пір здивовані докорами, висловленими Вітольдом Фокіним на адресу постачальників газу. У виступі по московському телебаченню та радіо, він, по суті, звинуватив їх у не джентльменських вчинках.

Але, пробачте, — послідувала реакція у відповідь, чи не є це спробою звалити все з хворої голови на здорову, приписати партнерам набагато більше гріхів, ніж вони на те заслуговують?

Ситуація довкола туркменського газу почала загострюватись з осені минулого року. Зволікав Київ з укладанням договору про поставки, Ашгабат закликав в урядових телеграмах якомога скоріше сісти за стіл переговорів. Нарешті договір було підписано у грудні. Зійшлися на ціні 167 карбованців за тисячу кубометрів газу. З урахуванням поправок баланс у взаємній торгівлі зсувався на користь Туркменистану. Україна залишалась в боргу: ще 5 мільярдів карбованців. З подібною проблемою, до речі, зіткнулася й Білорусь. Але за дві години переговорів вдалося все владнати: білоруси погодилися відправити додатково партію «БелАЗів» та вершкове масло. З Україною питання так й залишилось відкритим.

З початку лібералізації цін знову виникли проблеми перегляду тарифів по газу й укладенню нових угод. В Ашгабаті терпляче чекали, коли відгукнуться їхні партнери в Києві, і навіть намагалися не помічати, що українська сторона взагалі припинила авансові платежі. Виходило, що протягом двох місяців цього року паливо надходило безплатно. Нарешті в лютому прибула сюди делегація на чолі з В. Фокіним. Йому подали розрахунки — 2,5 тисячі карбованців складала так звана промислова ціна на газ. И, окрім того, 770 карбованців — витрати на транспортування.

— Я пояснив Вітольдові Павловичу, що нас змушують підняти плату за газ наші ж постачальники, — згадує учасник переговорів з боку Туркменистану член Президентської Ради Назар Суюнов. — Скориставшись лібералізацією цін, вони почали брати з нас за труби у 25—30 разів більше ніж раніше, за технічні масла — у 40—90 разів, за металопрокат — у 62 рази. Все це не могло не відбитися й на рахунку за нашу продукцію. Вітольд Фокін погодився зі мною, сказав, що чує докази економіста. Разом з тим, поскаржився на дороговизну. Ну що ж, ми були готові шукати більш прийнятні варіанти. Домовились врешті-решт про ціну 870 карбованців за тисячу кубометрів. В останній момент наш Президент Сапармурад Ніязов пішов ще на одну поступку — збавив 70 карбованців. Вдарили по руках.

Варто відзначити, що нікому іншому Туркменистан не зробив подібної поступки. З Росії зажадав розрахунків у валюті. Також за світовими цінами на клiринговій основі почали постачати газ Азербайджану, Грузії й Вірменії. На договірній основі погодились продавати його Узбекистану, Казахстану, Таджикистану. У випадку з Україною ціна газу складала 10 процентів від світової. Постачальники врахували, що в даному разі купується велика партія — 28 мільярдів кубометрів газу на рік (тобто третина всього видобутку республіки «голубого палива»). Розрахунок був також на те, щоб зберегти добрі стосунки з давнім і надійним партнером, яким завжди була Україна.

Те, що сталося потім, було повною несподіванкою.

Повернувшись додому, Фокін заявив, що до ціни 800 карбованців мають входити транспортні витрати. Подібна вимога поставила туркмен у непросту ситуацію: виходило, що від продажу кожної тисячі кубів газу вони отримували б фактично тільки 30 карбованців, віддаючи решту Казахстану, Узбекистану й Росії за послуги по перекачуванню газу. А після того як казахські транспортники внесли ще один коректив до прейскуранту, то постачання газу в Україну для Туркменистану ставало взагалі збитковим. Більш того, виробники мали доплачувати зі своєї кишені.

Безпідставні пояснення, ніби українська делегація не знала, що плату за транспортні послуги необхідно вносити окремо. Домовленості з цього питання було досягнуто ще торік на нараді представників газових концернів.

Чергову спробу досягти компромісу було зірвано. Коли до Києва 26 лютого прибула з Туркменистану представницька делегація на чолі з заступником глави уряду, то на першій же зустрічі з Вітольдом Фокіним вона почула: «Україна не має потреби в туркменському газі за такою ціною. Ми будемо шукати інших постачальників...»

Незабаром, з високого кабінету надійшло розпорядження про повне припинення поставок українських товарів до Туркменистану.

Та навіть після цього в Ашгабаті не втрачали надію на відновлення добрих стосунків. Місцева преса ні слова не сказала про те, що в Києві посланці суверенної держави почули «завертай голоблі». На фоні цього стриманого мовчання якоюсь дивною є критика з боку українського прем'єра, що пролунала за тим. Як значний дипломатичний прорив у зв'язанні конфлікту її розцінити важко.

У відповідь на введення ембарго українською стороною Туркменистан припинив з 1 березня постачання газу.

Хто виграє, хто програє від такого розлучення порадянськи?

Втрати неминучі з обох боків, але розрахунки свідчать, що більше втратить Україна, — говорить Джума Байрамов, директор Науково-дослідного інституту Держплану Туркменистану. — Недопоставки металу, техніки, продуктів харчування ми зможемо поповнити за рахунок купівлі їх у інших країнах СНД і навіть за кордоном. Але де візьмуть газ наші партнери? В Росії він теж коштує дорого. Іран, якщо й продасть, то в усякому разі не за 800 карбованців, як це були готові зробити ми. А як возити газ із цих країн? Щоб прокласти нитку газопроводу із Ірану, потрібно 9 мільярдів доларів. Чи не простіше скористатись уже готовими транспортними артеріями й давно налагодженими зв'язками?

За прогнозами, у найближчі 40 років використання газу світовим співтовариством зростатиме. Передбачаючи це, вже сьогодні чимало країн поспішають укласти з Туркменистаном контракти на поставку цінної сировини. Як про вирішену справу можна говорити про постачання його до Ірану вже в цьому році. Досягнуто домовленості про спорудження великого газопроводу в Туреччину. Попит зростатиме, і чим далі, тим більше, бо в Європі до XXI століття не залишиться ні одного зайвого кубометра газу. З урахуванням перспективи сьогоднішнє припинення поставок в Україну навіть на руку Туркменистану. Республіка збереже у своїх надрах більше валютного товару.

Розповідаючи про це, Джума Байрамов підкреслив, що викладає свою позицію як економіст. Але як людина він розуміє, що через конфлікт страждають люди. З листування з родичем, котрий живе в Донецькій області, він знає, що там до багатьох будинків не надходить газ, погано працюють обігрівачі, часом виникають труднощі з приготуванням їжі.

— Моя дружина — українка, — мої діти — наполовину українці, — каже Джума Байрамович, — я не можу не бажати добра землі, яка для них так само рідна, як і Туркменистан.

Приклади доброти, поваги до України я зустрічав у Туркменистані на кожному кроці. Тут з гордістю говорять про те, що на карті республіки ще в XIX столітті з'явилось українське поселення Полтавка, котре існує й до сьогодні. З вдячністю згадують друзів з берегів Дніпра, котрі допомагали розвивати місцеву індустрію. Не в'януть квіти біля пам'ятника Тарасові Шевченку, що в самому центрі Ашгабата.

Невже хтось спроможний посварити два таких народи? Це питання ставили мені місцеві жителі, в їхніх голосах бриніла й образа, й прихований біль, і нерозуміння.

Чи є можливість змінити на краще хід подій?

— Ми завжди готові до переговорів, двері відчинені, — заявив від імені керівництва Туркменистану Назар Суюнов. Ми й на думці не мали ні покарати Україну, ні нажитися за рахунок українського народу, в чому нас час від часу звинувачують. Не ми перші вводили ембарго на поставку товарів, не ми блокували проходження транзитних вантажів через порти, вимагаючи за це валюту. Нас, повірте, не приваблює перспектива затяжного конфлікту, ми не хочемо втрачати зв'язків з Україною. Але ці зв'язки

У Ашгабаті звернули увагу на деякі прикмети, що свідчать про ймовірні коригування позиції України. За допомогою посередників з інших країн СНД сюди вже надходять прохання відкрити заслінки. На чергове посередницьке звернення у резиденцію Президента Туркменистану резонно зазначили: «Чому б Вітольдові Фокіну самому не поговорити з нами, а не через посередників?» Лише після цього відбулася телефонна розмова українського прем'єра з Сапармурадом Ніязовим. Але ні до чого певного не дійшли. Фокін пов'язував відкриття переговорів з відновленням поставок газу, так би мовити попереднє. У Туркменистану були підстави для сумнівів, що ці поставки будуть сплачені.

Зрозуміло, що різкий злет цін на газ не подарунок для України. Це може відчутно вдарити по бюджету республіки в цілому і по її рядових громадянах. Зокрема, може піднятися плата за комунальні послуги (цей прогноз в Україні вже став дійсністю. — Ред.). А хто захоче викладати щомісячно одну чи півтори тисячі карбованців за трикімнатну квартиру, як це вже сталося в Грузії, яка купує туркменський газ за світовими цінами? Але потрібно, мабуть, шукати варіанти, котрі могли б компенсувати витрати через подорожчання палива. Наприклад, участь у розвідці й розробці на території Туркменистану нових родовищ могла б принести відчутні дивіденди.

Не може ж такого бути, щоб не існувало компромісних рішень. І той, хто відмовляється від їх пошуків, той карає сам себе.

Юрій КУШКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Ашгабат.

ЗВЕРНЕННЯ

ІНІЦІАТИВНОЇ ГРУПИ ВЧЕНИХ ПО СТВОРЕННЮ УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ ІНФОРМАТИКИ

Українська наука не може залишитися осторонь великомасштабної і посправжньому ефективної програми інформатизації, насичення народного господарства сучасними інформаційними технологіями, інтелектуалізації всіх сторін життя народу. Успішне виконання цих завдань пов'язане насамперед із вирішенням певних фундаментальних проблем комплексного характеру.

До останнього часу в Україні, як в інших країнах колишнього СРСР, практика комп'ютеризації значно випереджала теорію. В результаті великі й дорогі програми здійснювалися в основному тільки в технічному аспекті, без належної концептуальної проробки та відповідного наукового й соціального забезпечення. Тому значні зусилля в галузі інформатизації оберталися малоефективними, марними витратами матеріальних, фінансових, трудових ресурсів.

Постала потреба у розширенні і якісному розвитку теоретичних досліджень, у формуванні аксіоматики, системи категорій, математичного апарату інформатики, як особливої фундаментальної науки, обгрунтуванні методів взаємодії з іншими науками фундаментального й прикладного характеру та її практичних функцій як теоретичної основи інформатизації суспільства.

Інакше — доконче треба створити Українську Академію інформатики. Це має бути громадська, наукова самоврядна організація, яка на добровільних засадах об'єднуватиме найактивніших і найпрогресивніших учених і фахівців у галузі інформатики.

На нашу думку, основними напрямками діяльності Української Академії інформатики можуть бути: координація і здійснення фундаментальних і прикладних досліджень в галузі інформатики, безпосередня участь в інформатизації суспільства, сприяння розробці і впровадженню нових інформаційних технологій і технічних засобів інформатики і т. д.

Ініціативна група просить науково-дослідні інститути, вузи, підприємства, наукові товариства, всіх зацікавлених осіб внести в місячний термін пропозиції по створенню Української Академії інформатики. Наша адреса: Київ-171, вул. Горького, 180, Українська інформаційна корпорація, тел. 269-34-62, 268-25-16, 269-35-41.

М. ЄРМОШЕНКО, президент Української інформаційної корпорації, доктор економічних наук, професор; **Г. КАЛИТИЧ**, перший заступник директора Українського інституту науково-технічної і економічної інформації (УкрІНТЕІ), доктор економічних наук; **Ю. КАНИГІН**, завідуючий відділом Інституту соціології АН України, доктор економічних наук, професор; **О. КОРІННИЙ**, завідуючий відділом Центру досліджень історії науки і науково-технічного потенціалу АН України, доктор технічних наук, професор; **Е. СЕМЕНЮК**, професор Львівського поліграфічного інституту, доктор філософських наук; **Г. ШЕВЧЕНКО**, директор Львівського Центру науково-технічної і економічної інформації, доктор економічних наук; **А. ГРАБЧЕНКО**, заступник завідуючого відділом УкрІНТЕІ, кандидат педагогічних наук.

РОЗСЛІДУВАННЯ

А ХТО Ж ПРОГРАЄ?

УСЯКЕ розслідування — похвальна справа, оскільки має на меті встановлення істини, всебічне вивчення подій, зіставлення позицій різних сторін. Саме такий глибокий аналіз, підкріплений документами, і дасть можливість читачеві збагнути, яким чином затягнувся непростий вузол проблем між Україною і Туркменистаном щодо цін на газ. Та, прочитавши матеріал спецкора «Голосу України» Юрія Кушка «Хто ж у такому разі виграє?», мимоволі запитуєш: чим відрізняється «журналістське розслідування» від звичайного? Мабуть, тим, що натомість документів у ньому наводяться спогади учасників переговорів з боку лише Туркменистану та відомі ще з радянської преси посилання на «місцевих жителів». Навряд чи переконує й побіжне оперування цінами на газ без дійсно глибокого обгрунтування.

І ще один істотний момент. Беручись за це розслідування, журналіст найперше мав би усвідомити, що і укладання угоди про постачання Туркменистаном газу в Україну, і подальші переговори про ціни на нього відбувалися в небаченій досі історичній обстановці. Тільки-но розпався Радянський Союз і на його терені виникла співдружність незалежних Держав. Хто не пам'ятає ті драматичні дні, непевність в економічних відносинах між новими державами, які вийшли з СРСР практично лише з боргами, без валютних запасів, надійних кредитів.

Без цього конкретного тла годі й зрозуміти позиції урядів України і Туркменистану щодо цін на газ. Виступ Прем'єр-міністра В. Фокіна по телебаченню тоді не звинувачував, а оприлюднював ставлення Туркменистану до підписаних угод, який, користуючись монопольним становищем, несподівано підвищив ціни на газ у кілька десятків разів. Хіба несвоєчасним був тоді заклик України до мудрості і витримки, пропозиція скасувати поспішне рішення, сісти за стіл тристоронніх переговорів з участю концерну «Газпром», який здійснює транспортування туркменського газу?

Необхідність того виступу по Центральному телебаченню зрозуміла й обгрунтована! Адже в найскрутніший відтинок зимового періоду Україні погрожували перекрити (а за кілька днів без попередження й перекрили) третину всіх надходжень газу. І найболючіше, що ця «третина» живила промисловий південь України. Важко повірити, що керівництво Турменистану не знало про це.

Ще раз нагадаємо, що Туркменистан без належного у таких випадках попередження закрив засувки газових магістралей в Україну з 6-ї години 1 березня 1992 року. Автор розслідування наводить «слушні», як на нього, причини цього. Мовляв, в Ашгабаті намагалися не помічати, що українська сторона взагалі припинила авансові платежі і два місяці отримувала паливо безплатно. Що ж, нехай це твердження залишиться на совісті автора, а ми наведемо довідку об'єднання «Укргазпром»: протягом січня-березня за весь поставлений від «Туркменгазпрому» газ оплата здійснювалася регулярно щоп'ятиденки з кінцевим розрахунком за підсумками кожного місяця. У такий спосіб було сплачено 1667,8 мільйона карбованців.

Безпідставні й твердження про те, буцімто українська сторона перша ввела ембарго на поставку товарів у Туркменистан. Таке розпорядження про тимчасове припинення поставок надійшло лише 3 березня (телеграма НР 40—489/89), коли вже три дні були порожні газопроводи.

Тепер конкретно про факти. Угода між Україною і Туркменистаном про поставку в Україну 29,4 мільярда кубометрів газу по 167 карбованців за 1000 кубометрів була підписана 20 листопада 1991 року, а не в грудні. Протоколом-угодою від 18 січня між урядами Російської Федерації і Туркменистану (і аж ніяк не між Україною і Туркменистаном!) обсяги поставки туркменського газу в Україну було зменшено до 28,4 мільярда кубометрів. У зв'язку з лібералізацією цін у країнах СНД і міжурядовими переговорами з цього питання з 1 січня 1992 року «Укргазпром» оплачував туркменським колегам за газ по 333 карбованці за 1000 кубометрів. Тобто за такими ж цінами, як і для Росії! Проблем щодо перегляду тарифів на газ ніби не виникало.

Що ж до питання про необхідність окремої доплати за транспортування газу, то кожен збагне суть проблеми, ознайомившись з телетайпограмами, що в січні-лютому надходили з Туркменистану до «Укргазпрому». Зверніть увагу, як «стрибають» у них ціни. Але при тому зазначається: **«без оплати за транзит».** Ось телетайпограма від 1 січня, підписана Оразмамедовим: ціна 1000 кубометрів газу — 1500 карбованців без оплати за транзит. Телетайпограма № 1531 від 3 січня — по 1500 карбованців без оплати за транзит. Наступна, датована 6 січня (№ 11/30, Оразмамедов), — по 870 карбованців без витрат на транзит. Того ж 6 січня (№ 11—15/20, Перлієв) — по 870 карбованців без оплати за транзит. 14 січня (№ 103 Оразмамедов) — оплата за газ повинна здійснюватись у ВКВ за світовими цінами(!). 5 лютого (№ 22/325, Перлієв) — «Туркменгазпром» не дає згоди на оплату за газ по 333 карбованці за 1000 кубометрів і просить терміново заплатити за поставлений газ по ціні 3500 карбованців за 1000 кубометрів без урахування транзитних затрат. Цитувати ці документи далі, мабуть, не варто. Дослідники можуть попрацювати над ними в архівах об'єднання «Укргазпром». Лишається додати, що головний інженер цього об'єднання М. Ковалко засвідчує: на переговорах в Ашгабаті минулого року питання про розрахунки за транспортні послуги не порушувалося.

Конфлікт навколо цін на туркменський газ, взагалі наводить на роздуми про подальшу долю незалежних держав — членів СНД. Чи зможуть братні народи, які однаково тяжко переживають економічну кризу після імперського періоду, цивілізовано порозумітися? Чи, як оті брати-зведеники, чубитимуться за кожну дрібницю? Звичайно, право Туркменистану розпоряджатися власним природним газом — притримати його на майбутнє, аби подорожче продати в Європу чи допомогти ним іншим народам СНД. Але так чи інак, а з Україною йому доведеться мати справу. Адже газові магістралі в Європу пролягають саме її територією. І плата за транзит газу на рівні світових цін теж може бути вагомим аргументом.

Дослідникам питання про туркменський газ цікаво буде звернути увагу й на таке. Преса (наприклад, «Известия» № 53) розглядала цей конфлікт у двох площинах. У політичній — як прагнення принизити успіхи Президента Л. Кравчука в дипломатичній сфері та незалежній політиці України. І в економічній — як спробу Туркменистану виправити своє становище за рахунок України. Яким із цих міркувань керувалася туркменська сторона, покаже час. Але безперечно й те, що шлях до розв'язання проблеми пролягає через прямі переговори. Якщо журналістське розслідування Ю. Кушка мало саме цю мету, то воно може піти на користь обом народам.

Прес-служба Прем'єр-міністра України.

ВІД РЕДАКЦІЇ.

Ось такі дві точки зору. Кожна має право на існування. Редакція ж сподівається й на дальшу співпрацю з Кабінетом міністрів адже, напевне, нашим читачам цікаво буде знати, як уряд збирається вийти з паливного «голодування». Йдеться не лише за газ, а й за інші енергоносії — нафту, вугілля тощо. Ми закликаємо до широкої розмови не тільки уряд, а й спеціалістів, науковців, читачів «Голосу України». Куди нам краще торувати шлях: до Ірану, Кувейту чи, може, незалежних держав СНД? Де не прогадаємо? А може, пильніше подивимося собі під ноги? Можливо, ми ще недосконало вивчили свої надра? Одне слово, до розмови, друзі!

В Національному банку України

Про випуск в обіг купонів багаторазового використання вартістю 100 карбованців зразка 1992 року

Національний банк України з 25 травня 1992 року випускає в обіг купони багаторазового використання вартістю 100 карбованців зразка 1992 року.

Купон багаторазового використання зразка 1992 року вартістю 100 карбованців виготовлено з використанням основних зображень купона багаторазового використання зразка 1991 року вартістю 100 карбованців із змінами в кольорах і малюнках, віддруковано на білому папері з водяним знаком типу «шеврон» — це рівномірно розташовані в шаховому порядку групи з чотирьох смуг.

Переважаючі кольори лицьової сторони купона — оранжевий і бузковий, зворотної — оранжевий і сірий.

На лицьовій стороні купона зображено:

в лівій половині купона — пам'ятний знак на ознаменування 1500-річчя заснування міста Києва — засновники Києва, під ним серійний номер, який складається з групи цифр: дріб, в чисельнику якого три цифри, в знаменнику — одна цифра і далі по центру від цього дробу — шестизначна цифра, зліва від пам'ятного знака — коло, в правій половині від верху до низу один під другим написи великими літерами, «УКРАЇНА», під ним назва грошової одиниці — «КУПОН», далі — вартість купона великими цифрами «100», нижче — «карбованців», ще нижче — «Національний банк України» і останній рядок — рік випуску купона «1992».

На зворотній стороні купона — зліва зображення Софіївського собору оранжевого кольору, праворуч — багатоколірна розетка хвилястих смуг, ще правіше — коло з оранжевим кружком у середині, в усіх чотирьох кутках у невеликих розетках цифра «100».

При розгляданні купона на світло середина кола, розташованого на лицьовій стороні, повинна завжди співпадати з серединою кола, розташованого на зворотній стороні.

Поряд з купонами, які знаходяться в обігу нині, зазначені купони обов'язкові до приймання за їх номінальною вартістю державними, кооперативними, громадськими підприємствами, установами, організаціями, колгоспами і окремими особами в усі види платежу, а також установами банків і підприємствами Міністерства зв'язку України для зарахування на поточні, розрахункові рахунки, у вклади, на акредитиви і для переказів без будь-яких обмежень.

Купони багаторазового використання вартістю 100 карбованців зразка 1991 року продовжують залишатися в обігу до повного зношення і підлягають обов'язковому безперешкодному прийманню за їх номінальною вартістю всіма підприємствами, організаціями, установами, колгоспами і окремими особами в усі види платежів, а також для зарахування на поточні, розрахункові рахунки, у вклади, на акредитиви і для переказів без будь-яких обмежень.

Фермер

П'ЯТДЕСЯТ МІЛЬЙОНІВ — НЕ СТИМУЛИ

Нині на Дніпропетровщині створюються пристойні умови для фермерів. Та чому ж фермерські й селянські господарства обмаль виробляють тваринницької продукції, передусім м'яса? Задля цього державна адміністрація представника Президента і влаштувала зустріч з фермерами. Поговорили не марно. Принаймні фермери явно залишилися задоволеними. Адже «вибалакали» гарантії пріоритетного виділення кращої землі і худоби, фінансів та пільгових кредитів, вигідного продажу насіння, техніки й кормів тим, хто утримуватиме дійних корів чи відгодовуватиме молодняк. Передбачено тепер і забезпечення приватних корівників і свинарників «малою» технікою на зразок доїльних апаратів, навантажувачів і роздавачів кормів, автонапувалок і транспортерів, водонагрівачів тощо. На всі ці потреби і на те, щоб люди обзаводилися хазяйством, тут згодні вже цього року витратити не менш як 50 мільйонів карбованців.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровська область.

Кримська проблема

Точка зору

ЗАКОНОПРОЕКТИ ДЛЯ ПІВОСТРОВА...

АНАЛІЗ ПРАВОВОЇ СИТУАЦІЇ ДОВКОЛА КРИМУ ТА РЕКОМЕНДОВАНІ ЗАХОДИ СТОСОВНО ВІДНОВЛЕННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВОПОРЯДКУ В КРИМУ

Існуюча правова ситуація, що склалася в Україні довкола Криму за останні півтора року, є сприятливою для відокремлення Криму від України. Таку правову ситуацію створили Верховна Рада Української РСР та Верховна Рада Кримської АРСР.

Внаслідок прийняття Верховною Радою Української РСР ряду рішень 12 лютого та 6 червня 1991 року утворилася ситуація, яку можна характеризувати як порушення конституційного правопорядку України в межах Криму. В свою чергу, Верховна Рада Кримської АРСР прийняла серію рішень, які є незаконними, а в ряді випадків — антиконституційними.

До цього часу вищі органи влади України — Верховна Рада, Генеральний прокурор, Міністерство юстиції, Верховний Суд не вжили жодних заходів для відновлення порушеного правопорядку в Криму.

На підтвердження викладеного пропонується аналіз ситуації стосовно правового регулювання проблеми Криму та рекомендації на її виправлення.

* * *

1. Закон Української РСР «Про відновлення Кримської Автономної Радянської Соціалістичної Республіки» (12 лютого 1991 р.).

У статті І Закону йдеться про «відновлення Кримської Автономної Радянської Соціалістичної Республіки в межах території Кримської області Української РСР».

Стаття І Закону є юридичною помилкою, оскільки:

а) в межах території Кримської області Української РСР за історичний період існування Української РСР в складі Української РСР ніколи не було Кримської АРСР;

б) Кримська АРСР була утворена 1921 року в складі РРФСР;

в) Кримська АРСР була ліквідована і перетворена на Кримську область у складі РРФСР документами та правовими актами РРФСР (подання Президії Верховної Ради РРФСР) та СРСР (Указ Президії Верховної Ради СРСР від 30.06. 45 р.);

г) правового зв'язку між утворенням і ліквідацією Кримської АРСР у складі РРФСР, здійснених органами влади РРФСР та СРСР, і відновленням Кримської АРСР Українською РСР бути не може. Не можна відновити те, що не існувало;

д) Україна не може бути пов'язаною юридично правовими актами Росії та СРСР у питанні Кримської автономії.

Висновок: статтю І Закону визнати юридичною помилкою. Поставити і вирішити питання не про відновлення Кримської АРСР, а про утворення Кримської автономії.

Згідно ст. 2 Закону Кримська обласна Рада народних депутатів визнана тимчасовим найвищим органом державної влади на території Кримської АРСР і їй надано статус Верховної Ради Кримської АРСР.

Ця стаття закону є антиконституційною, оскільки:

а) на момент прийняття Закону в Українській РСР діяли стаття 4 Конституції СРСР та стаття 4 Конституції Української РСР, а також інші статті Конституції СРСР, які регламентували статус Верховної Ради Автономної Радянської Соціалістичної Республіки. Виходячи з положень Конституції СРСР та Конституції УРСР за станом на 12 лютого 1991 року, Верховна Рада УРСР не мала права надавати обласній Раді Криму статус вищого представницького органу державної влади навіть тимчасово;

б) надавати статус представницького органу державної влади будь-якого рівня — від місцевої до Верховної Ради — це конституційне право, а не право вищих органів влади, у даному випадку — Верховної Ради УРСР по відношенню до Верховної Ради Кримської АРСР;

в) громадяни Української РСР, що проживали в Криму, у такий спосіб були позбавлені конституційного права (ст. 46) обрати вищий представницький орган державної влади в Криму;

г) в Українській РСР на той час не було оголошено ніякого надзвичайного стану, щоб зупинялася дія норм Конституції СРСР та Конституції УРСР, отже, органи влади (Верховна Рада Кримської АРСР) утворювалися неконституційним шляхом.

Верховна Рада УРСР мала право лише доручити обласній Раді Криму продовжувати здійснювати свої функції до проведення виборів у вищий представницький орган Криму і покласти на неї обов'язок організувати і провести такі вибори.

Лише обраний вищий представницький орган Криму має право приймати Конституцію Криму. Перетворена обласна Рада не має права вирішувати питання Конституції, статусу автономії тощо, оскільки вона була обрана громадянами для іншої мети.

Висновок: статтю 2 Закону необхідно визнати як таку, що на час прийняття суперечила діючим в Українській РСР Конституції СРСР та Конституції Української РСР, тобто неконституційною. Порушити і вирішити питання про тимчасовий орган влади в Криму до утворення вищого представницького органу конституційним шляхом через прямі вибори.

На підставі аргументів, викладених вище, прийняти Закон України про скасування Закону Української РСР від 12.02.91 року.

2. Постанова Верховної Ради Української РСР «Про введення в дію Закону Української РСР «Про відновлення Кримської АРСР та про поновлення складу Верховної Ради Кримської АРСР» (12.02.91 р.).

На підставі аргументів, викладених вище, скасувати постанову Верховної Ради Української РСР від 12.02.91 року.

3. Зміни до Конституції Української РСР, що стосуються Кримської АРСР від 6 червня 1991 року.

Згідно із статтею 75-1, внесеною до Конституції УРСР 6 червня 1991 року, «Кримська АРСР є складовою частиною України і самостійно вирішує питання, віднесені до її відання».

Ця стаття введена до Конституції УРСР з порушенням процедури законотворчого процесу: не шляхом обговорення проекту Закону, а шляхом обговорення і прийняття пропозиції.

У законодавстві Української РСР немає Закону УРСР про зміни чи доповнення Конституції УРСР стосовно Кримської АРСР від 6 червня 1991 року.

Про це свідчить, зокрема:

а) відсутність такого Закону у збірнику «Закони, постанови та інші акти, прийняті Верховною Радою Української РСР на третій сесії: лютий — липень 1991 року. Частина II»;

б) відсутність дати «6 червня 1991 року» на титульній сторінці Конституції (Основного Закону) України, виданої вже після проголошення незалежності.

4. Постанова Верховної Ради Української РСР «Про питання, що віднесені до відання Кримської АРСР» від 6 червня 1991 року.

У п. 2 постанови йдеться про доручення Верховній Раді Кримської АРСР подати Верховній Раді Української РСР пропозиції про розмежування компетенцій Української РСР і Кримської АРСР. За час існування Української РСР таких пропозицій подано не було. На теперішній момент ставити питання про розмежування повноважень між Україною, як незалежною державою, і Кримською АРСР, як «її складовою частиною», буде юридичною помилкою, бо Кримська АРСР не є окремою державою, а Україна і Крим не є рівними за статусом частинами одного цілого.

Висновок: Визнати п. 2 постанови як юридичну помилку. Вирішити питання про визначення повноважень вищого представницького органу Криму Конституцією України.

5. На підставі статті 3 Закону України «Про правонаступництво України» (12 вересня 1991 р.), згідно з якою «Закони Української РСР та інші акти, ухвалені Верховною Радою Української РСР, діють на території України, оскільки вони не суперечать законам України, ухваленим після проголошення незалежності України», скасувати Закони та інші акти Української РСР, зазначені вище, як такі, що суперечать нині діючій Конституції України.

6. Скасування Верховною Радою України Законів та актів по Криму веде до автоматичного визнання усіх актів, прийнятих Верховною Радою Криму, недійсними ab initio, тобто з моменту їхнього прийняття.

7. Визнання недійсними ab initio усіх актів, прийнятих Верховною Радою Кримської АРСР, веде до анулювання неконституційних:

а) Декларації про державний суверенітет Криму;

б) Закону про референдум в Криму;

в) Акту про проголошення державної самостійності Республіки Крим;

г) Постанови Верховної Ради Криму «Про Акт проголошення державної самостійності Республіки Крим»;

д) Конституції Республіки Крим.

8. У цій ситуації виникає необхідність вирішити питання про тимчасовий орган державної влади у Криму, який буде діяти до утворення вищого представницького органу шляхом виборів.

З цією метою необхідно прийняти Закон України про тимчасовий орган державної влади в Криму, надавши йому право діяти до обрання відповідного вищого представницького органу влади. Законом України про тимчасовий орган державної влади в Криму покласти такі обов'язки на адміністрацію Президента України.

9. Запровадити мораторій на політичну діяльність в Криму на певний час.

10. Прийняти рішення про утворення Кримської автономії (Закон України про утворення Кримської автономії) та внести відповідні зміни до Конституції України, призупинивши дію Закону про статус автономної Республіки Крим.

11. Визначити характер Кримської автономії.

При цьому слід відмовитися від закладеної в основу Кримської АРСР зразка 1921—1945 та 1991—1992 років концепції територіальної автономії. Така автономія характерна тільки для Радянської держави. Придумана вона була Радянською Росією у ситуації саме з Кримом у 1921 році, коли за національною ознакою автономію в Криму утворити було неможливо для Росії, бо тоді це була б Українська АРСР в складі РРФСР, оскільки більшість населення в Криму на той час складали українці. Політично і юридично вирішити питання автономії Криму за національною ознакою Росія тоді відмовилася. Тоді була придумана територіальна автономія Криму без урахування статусу національностей, що проживають в Криму.

На сьогодні в світі відомо існування автономій у 12 державах: Бельгії, Великобританії, Габоні, Данії, Індії, Індонезії, Іспанії, Португалії, Судані, Фінляндії, Франції, Шрі-Ланці. Всі вони — адміністративні автономії. Жодна існуюча автономія в цих країнах не має стільки прав, скільки має Крим згідно із Законом України про статус автономної Республіки Крим.

У світі немає жодної державної автономії, окрім простору колишнього СРСР. Усі існуючі автономії в зарубіжних країнах конституційно обгрунтовані на основі 4 головних показників-особливостей: 1) національних, 2) етнічних, 3) географічних, 4) історичних.

За національним і етнічним показником Крим є регіоном особливим. Але там не проживає один національний елемент (народ), відмінний від національності народу, що утворив державу (Україна). В Криму проживає три основні національні групи:

1) росіяни — як національна меншина в Україні.

У зв'язку з тим, що не всі національності мають право на самовизначення у формі утворення окремої держави, у міжнародному праві виник іститут «Захисту національних меншин». Під «захистом національних мешин» слід розуміти згідно з міжнародним правом «Захист груп, які не є панівними у даній країні, але які, бажаючи з одного боку, рівноправності з більшістю населення, в той же час бажають деяких умов, що дозволяють їм зберегти головні національні риси, що відрізняють їх від більшості». Росіяни в Криму потребують захисту як національна меншина України і не мають права на державність, оскільки є держава Росія.

2) Кримськотатарський народ, який бореться за реалізацію свого невід'ємного права на самовизначення.

Згідно з міжнародним правом кримськотатарський народ має право на державність у Криму.

3) Українці — як частина народу, що утворив свою національну державу Україна.

Виходячи з національного та етнічного показників, Крим не може бути національною автономією однієї національної групи.

Висновок: **визначити Крим як адміністративну національно-територіальну автономію. Прийняти рішення (Закон України) про вищий представницький орган Кримської автономії. Таким органом може бути двопалатний парламе[illegible] Обидві палати є рівновеликі — по 1[illegible] депутатів. Перша палата — 100 депутатів обираються від територіальних округів. Друга палата — 100 депутатів обираються від національних груп Криму: а) росіян — 30 депутатів, б) українців — 30 депутатів, в) кримських татар — 30 депутатів, г) інших національних груп — 10 депутатів.**

У такий спосіб Україна як держава: забезпечує права росіян як національної меншини, визнає статус кримських татар як народу, що бореться за національне самовизначення, захищає українців, що є меншиною в Криму, захищає права інших національних груп.

12. Доручити тимчасовому органу державної влади в Криму підготувати і провести вибори до вищого представницького органу Кримської автономії.

13. Оперативно вирішити питання про представництво центральних органів влади в Криму.

У всіх зарубіжних автономіях центральна влада має в автономних утвореннях свого представника, який наділений контрольними функціями: у Великобританії — міністр у справах Північної Ірландії; у Данії — намісник центрального уряду, який призначається Королевою; у Франції — губернатор Аландських островів, що призначається Президентом; в Іспанії контроль здійснюють Конституційний суд та уряд.

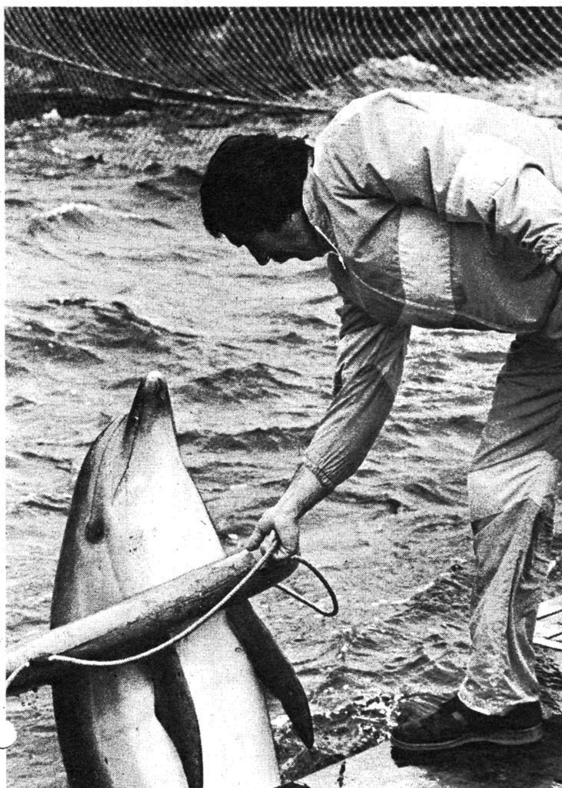
14. Не можна погоджуватися на укладання двостороннього договору між Україною і Кримом, бо це фактично є визнанням Криму як суб'єкта міжнародного права, який має право в будь-який час відділитися від України; є визнанням ситуації, коли одна автономія нав'язує державі федеративний чи конфедеративний устрій.

15. Переглянути коло повноважень, віднесених до відання Криму (ст. 5 Закону про статус автономної Республіки Крим передбачає необхідність наявності згоди Верховної Ради Криму на розташування військових баз і інших військових об'єктів, дислокацію військових частин, частин Національної Гвардії України, формування нових військових частин, частин Національної Гвардії на території Криму).

Питання оборони і національної безпеки мають вирішуватися цілком централізовано.

16. Передбачити для Кримської автономії здійснення публічної влади без права власності на територію, оскільки таке право є виключним правом народу України.

Сергій ГОЛОВАТИЙ,
народний депутат України.

ПРОФЕСІЯ ДЕЛЬФІНА — АРТИСТ

«Афаліна» — так називається севастопольське мале підприємство, основні дійові особи якого — морські тварини. Чотири граціозних чорноморських дельфіни і два сивучі (морські леви) становлять артистичну групу. Попереду — курортний сезон, а поки що, як і заведено в артистів, тривають напружені репетиції.

— Минулого року наш дельфінарій відвідало понад 150 тисяч глядачів з різних курортних міст Криму, — розповідає головний тренер морських тварин Сергій Францович Кучинський. — Своїм основним завданням вважаємо екологічне виховання глядачів. Тому перед виставою обов'язково виступаємо з лекцією на природоохоронні теми.

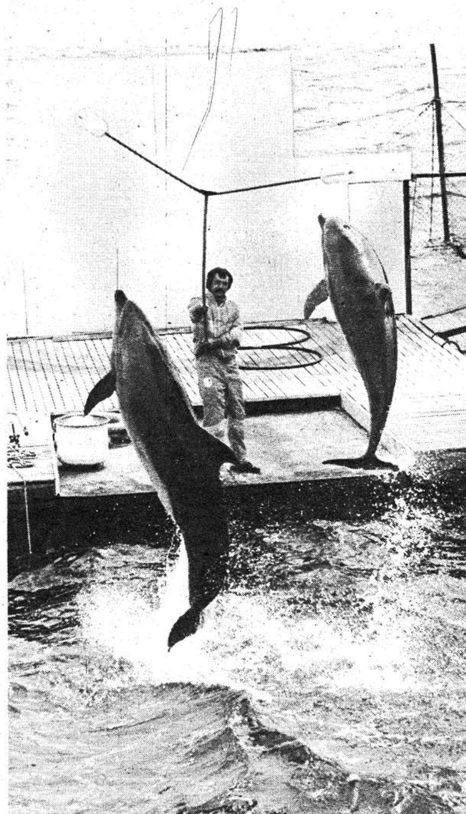
Олександр Васильович Жбанов — директор МП «Афаліна»:

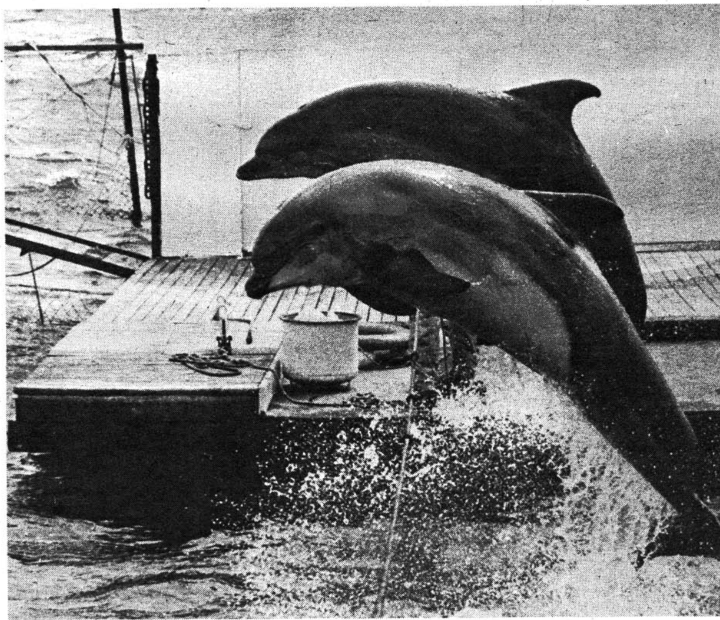
— В умовах підвищення цін на рибу, транспорт, пальне, енергію, про комерційну вигоду говорити важко. Проте не все, на щастя, обчислюється грошима. Щасливі обличчя дітей на наших виступах — кращий тому доказ.

МП «Афаліна» готове приїхати в будь-яке місто на гастролі, але... Потрібен холодильник, що вміщує не менше 50 кілограмів риби. Для транспортування тварин необхідні літак і автомобіль. Виступи в будь-якому сухопутному місті не можуть тривати більш як півтора місяці — тваринам життєво необхідна морська вода. Та все ж організатори «Афаліни» гарантують усім зацікавленим протягом двох місяців після дзвінка організувати єдине в Україні шоу морських тварин...

Без любові до дітей, до братів наших менших, до тих, «кого ми приручили», ми — не люди. Залишити цей світ після нас набагато добрішим і чистішим, що може бути кращим!

Олександр КЛИМЕНКО.
Фото автора.

Експрес-новини

Завершився візит Президента Польщі Валенси до Росії, під час якого глави двох держав підписали Договір про дружбу і співробітництво. Протягом свого офіційного візиту до Росії Валенса підписав ще чотири угоди щодо виведення з Польщі колишніх радянських військ.

* * *

Президент США Буш закликав американський конгрес ухвалити законодавство, яке фінансувало б допомогу колишнім республікам СРСР. Президенти Польщі і Чехо-Словаччини та Голова Верховної Ради Литви — Валенса, Гавел і Ландсбергіс — є герої десятиріччя, зазначив американський Президент, високо оцінивши діяльність цих лідерів східноєвропейських країн.

* * *

Припинення виведення югославських військ із Східної Хорватії спричинили атаки хорватських формувань на підрозділи федеральних військ у регіоні, стверджує сербська сторона, яка контролює югославські війська. У Боснії і Герцеговині вони звільнили сім тисяч заложників — мусульман, які відбули до Хорватії.

* * *

Міністри сільського господарства країн ЄС дійшли принципової згоди у питанні широкої реформи політики сільськогосподарських субсидій. Підписана угода передбачає протягом трьох років зменшити субсидії, що їх виплачують фермерам уряди країн ЄС.

* * *

Китай здійснив підземне випробування ядерної бомби з найбільшою в історії КНР вибуховою силою, заявили американські офіційні особи. Бомбу потужністю в тисячу кілотонн детоновано на ядерному полігоні у північно-західному Китаї. Вона приблизно в п'ятдесят разів сильніша від американської ядерної бомби, скинутої на Хіросіму.

* * *

Тимчасовий президент Афганістану Моджаддеді розпочав подорож по північній частині країни. В той час, як ворогуючі угруповання моджахедів Хекматіара і Масуда, котрі боролися за контроль над Кабулом, підписали мирну угоду. Метою подорожі Моджаддеді є прагнення здобути широку підтримку його тимчасового уряду.

Власкори повідомляють

Тбілісі

ЕКС-ПРЕЗИДЕНТ НЕ ПРОЙДЕ

Ситуація у Грузії стабілізується. Однак Тбілісі контролюють посилені наряди міліції. Справа в тому, що по місту розповсюджуються посилені чутки про повернення експрезидента Гамсахурдіа до 26 травня — Дня незалежності Грузії. В цей день можливі масові виступи звіадистів. Проте, як сказав у телевізійному виступі Едуард Шеварднадзе, чутки позбавлені підстав. Держрада й збройні сили Грузії надійно контролюють ситуацію. Підтвердженням тому є офіційний візит у Тбілісі міністра закордонних справ Туреччини Хікмета Четіна, у ході якого, як очікується, будуть встановлені дипломатичні відносини між двома країнами. Під час переговорів планується обговорити й питання про повернення на батьківщину турків-месхетинців.

Тамаз ЛОМСАДЗЕ.

Кишинів

НЕ ДУЖЕ ВІРИТЬСЯ

Знову підвищилися ціни на деякі продукти харчування в Молдові. Зокрема, на цукор і олію. І, без сумніву, вони й надалі зростатимуть. Проте уряд прийняв рішення, згідно з яким на руки видаватиметься не більш як 2,5 тисячі карбованців зарплати. Суму, що залишиться, пообіцяли переразовувати на ощадкнижки. Це пов'язано, як пояснює уряд, з дефіцитом готівки. І хоча дається гарантія, що гроші з книжки можна буде зняти в будь-який час, надій на це мало. Готівки в Молдові катастрофічно не вистачає.

Олександр ТОНЯ.

Бішкек

Є ДОЗВІЛ, АЛЕ НЕМАЄ ЗБРОЇ

У Киргизстані офіційно дозволено носити газові пістолети і балончики до них. Звільнено від відповідальності осіб, які використовують їх для самооборони.

А ось з реалізацією недавньої постанови міністра внутрішніх справ республіки про право на носіння бойової зброї керівниками відомств і високопоставленими державними урядовцями доведеться почекати: немає грошей на закупівлю необхідної кількості зброї. Кожен ствол, за нинішніми цінами, коштував би державній скарбниці 20 тисяч карбованців.

Євген ДЕНИСЕНКО.

Отакої!

БЕЗ ЗАЙВОГО ШУМУ

Особисто познайомитися з представниками кримінального світу столиці Росії «пощастило» співробітникові однієї з фірм Афганістану. Щоправда, ця зустріч закінчилася для нього плачевно, але могло бути ще гірше...

Вночі до квартири на Коломенській вулиці, яку знімає бізнесмен, увійшли двоє й без зайвих розмов почали бити закордонного гостя. Потім невідомі зв'язали його, забрали 20 тисяч американських доларів, 63 тисячі карбованців, 120 гранатових намист, золоті прикраси, велику кількість речей і зникли.

Нині злочинців посилено розшукують. Залишається тільки сподіватися, що правоохоронні органи зможуть хоча б повернути вкрадені речі господареві, якщо вже про традиційну російську гостинність не доводиться казати.

Олексій СЕВОСТЬЯНОВ.

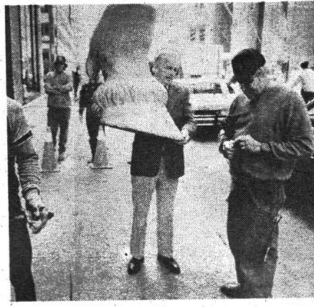
Москва.

Погляд

З ЧОГО ПОЧИНАЄТЬСЯ... КІНЬ?

У 1482 році тридцятирічний Леонардо да Вінчі одержав замовлення від Лодовико Сфорца, герцога Міланського, створити щось монументальне, що увічнило б пам'ять його батька. Великий Леонардо натхненно взявся за роботу. Через одинадцять років художник представив захопленим глядачам гіпсову модель у натуральний зріст: перед їхніми очима відкрилася найбільша в світі кінна статуя висотою 7,2 метра. На бронзове литво було потрібно 59 тонн бронзи. Та ось почалася війна з Францією, бронза герцога пішла на гармати, а гіпсовий кінь перетворився в чудову мішень для ворожої артилерії... І все ж таки креслення Леонардо збереглися. Не так давно американцю на ім'я Чарльз Дент спало на думку — а що, коли спробувати завершити розпочате Леонардо? І Дент приступив до справи з величезною енергією.

Та ось гіпсова модель висотою 2,4 метра красується у павільйоні, що спеціально вибудований Дентом на своїй фермі в Пенсільванії. Передбачається, що фігуру вершника буде відлито пізніше, якщо... комітету, створеному Дентом, вдасться зібрати 4,1 мільйона доларів для покриття витрат. Інакше, як і п'ятсот років тому, може повторитися історія з «конем, якого не було».

На знімку: Чарльз Дент прибув з деталлю від майбутньої статуї в Нью-Йорк, маючи надію зібрати кошти й знайти спонсорів для здійснення своєї мрії.

Репродукція з журналу «Філадельфія інкуайрер».

З «гарячих» точок

НЕ ЧЕКАТИ, ПОКИ БУДЕ ПІЗНО

Ситуація на кордоні Вірменії з Нахічеванською автономною республікою Азербайджану, яка загострилася останнім часом, загрожує непередбаченими наслідками. Майже місяць тут не припиняються перестрілки й артобстріли. У зв'язку з цим днями Президент Вірменії виступив із заявою, в якій, зокрема, йдеться про те, що активізація військових дій у регіоні спровокована азербайджанською стороною. Довелося навіть евакуювати населення трьох прикордонних вірменських селищ. Левон Тер-Петросян відзначив також, що кордон на цій дільниці проходить по вершині гігського хребта, який не належить жодній із сторін. Однак нахічеванські збройні формування зайняли позиції саме там і звідти обстрілюють вірменські селища Єрасх, Арман й Севакаван.

Кордон став вельми вигідним місцем дислокації для військових підрозділів обох сторін. Тому Президент Вірменії виступив з ініціативою припинити вогонь і перетворити кордон у зону безпеки й стабільності на основі всебічного співробітництва між Вірменією й Нахічеванню. Левон Тер-Петросян зупинився й на проблемі Карабаху. Він відзначив, що на першому етапі стабілізації необхідно забезпечити безпеку карабаського населення, розмістивши миротворчі сили по всьому етнічному кордоні НКР. Тільки після цього можна говорити про статус Нагірного Карабаху та інші правові аспекти проблеми.

Тим часом ситуація у НКР залишається напруженою. Незважаючи на припинення вогню з боку Шуші, бойові дії азербайджанської армії продовжуються. Її пересування спостерігається на кордоні НКР з Агдамським й Фізулинським районами Азербайджану.

А тим часом у Степанакерті почали відбудовувати напівзруйноване артилерією місто. Поновлено подавання води, почалися заняття в учбових закладах, повертаються евакуйовані жінки й діти. Це стало можливим після відкриття Лачинської дороги, якою сьогодні з Вірменії до Карабаху зирушають автоколони з гуманітарною допомогою.

Ара МЕЛІКСЕТЯН.

Єреван.

Фотофакт

Мітингувати можуть усі: праві й ліві, ліберали й консерватори, демократи й недемократи. Мітингову школу громадяни тепер суверенних республік СНД пройшли добру. Але нічого в цьому світі не проходить безслідно, навіть мітинги, навіть на Красній площі в Москві. Можливо, навіть у першу чергу там. Бо купи бруду, що його залишають після себе учасники масових заходів, мусить опісля збирати ціла бригада двірників. На знімку: ці жінки, які йдуть на центральну площу російської столиці не з транспарантами, а з мітлами й відрами, першими на собі відчувають вагомість, точніше, вагу результатів галасливих зібрань.

Фото ІТАР — ТАРС.

Подробиці

НЕ СПРАЦЮВАЛИСЯ

Звістка про відставку прем'єр-міністра Литви Вагнорюса не стала несподіванкою ні для кого в республіці. Ще до цього називалася її конкретна дата — 28 квітня. До речі, прохання про відставку було подане саме в цей день. Серед офіційних причин, з яких Вагнорюс вирішив залишити пост, першою стоїть та, що «в нинішніх умовах плідна діяльність уряду неможлива, а економічні реформи постійно компрометуються». Винуватцями ж цього є буцімто нова парламентська більшість, деструктивна опозиція, а також деякі органи влади, що ігнорують рішення уряду.

І все ж чи не основною причиною відставки прем'єра називається не урядова криза, а неможливість співпраці міністрів й парламентаріїв. До цього ледь не в кожному своєму виступі Вагнорюс закликав до нових парламентських виборів.

Дехто в Литві вважає, що зміни в уряді загострили питання про необхідність формування нової, більш дієвої виконавчої влади в республіці. Проте депутат Верховної Ради Литви, один із лідерів «Саюдісу» Озолас заявив журналістам, що відставка прем'єра не що інше, як пропагандистський трюк, черговий тиск уряду на парламент саме напередодні референдуму щодо введення в республіці інституту президентства.

Микола СТАНОВИЧ.

Вільнюс.

Бізнес-контакт

Що треба для повного щастя?

Слідом за пересувною виставкою «Роуд Шоу», яка торік із великим успіхом проїхала країнами Східної Європи, транснаціональна компанія Моторола — провідний виробник електронних компонентів і засобів безпровідного зв'язку — вирішила прокласти новий маршрут. Цього року він проходить по території слов'янських країн — членів СНД і Прибалтійських держав.

21—22 травня відбулася презентація Мотороли в Києві, де вона представила свої технології, продукти й послуги на семінарах. У зустрічах взяли участь понад 150 представників державного і приватного секторів у галузі зв'язку. Кожен з них мав нагоду детально ознайомитися з продукцією компанії та провести розгорнуті технічні дискусії.

На думку Парвіза Мокхтарі, віце-президента і директора компанії Моторола з розвитку бізнесу в Східній Європі, така цілеспрямована робота є найкращим засобом зацікавлення потенційних споживачів у фірмі та її продукції.

— Зокрема, більш як двадцяти її спеціалістам надано можливість з перших рук одержати інформацію про потреби нового ринку в Україні,— підкреслив пан Мокхтарі в інтерв'ю нашому кореспондентові.— Цього разу ми вирішили не зосереджувати увагу тільки на Москві, а й відвідати столиці нових незалежних держав, які утворилися після розпаду СРСР. Ми добре розуміємо, що основна проблема, яку ми матимемо в Україні, це фінансування. Тому наш фахівець у цій галузі нині займається вивченням ситуації вашого ринку. Важливим питанням є також підготовка кадрів. У цьому зв'язку ми привезли представника власного університету Моторола, який обговорює тут питання фахівців.

Ми дуже оптимістично ставимося до семінару в Києві і вважаємо, що на нас тут чекає велике майбутнє. В Європі ми розпочали свою діяльність 25 років тому і маємо сьогодні прибуток 2,5 мільярда доларів щороку. Впевнений, що і в колишньому СРСР, зокрема в Україні, наше співробітництво буде не менш плідним, сказав на закінчення пан Мокхтарі.

Артем ПРОХОРЕНКО.

Подія тижня: коментар спецкора міжнародного відділу

ЦІКАВА ТРАДИЦІЯ — ПЕРЕВОРОТ

На криваву бійку з військовими й поліцейськими перетворилася багатоденна антиурядова маніфестація в столиці Таїланду Бангкоку. Десятки вбитих, сотні поранених, тисячі заарештованих — такий результат дій армійських підрозділів і сил поліції проти тих, хто виступає за усунення новопризначеного прем'єр-міністра країни генерала Сучінди Крапраюна й повернення на шлях демократичного розвитку. Але, незважаючи на це, опозиція змогла показати свою силу і майже добилася, чого хотіла: Крапраюн пообіцяв піти у відставку, а перед тим посприяти реформуванню деяких конституційних положень...

Ох, Азія! Неспокійний регіон, що нагадує арену, в різних секторах якої безперервно відбуваються події, гідні уважного спостереження. Здається, останнім часом саме звідти найчастіше надходять звістки про зміни державних керівників, режимів, політичної орієнтації країн чи намагання все це реалізувати. Найяскравіший приклад — Афганістан. Відповідні процеси тривають у Камбоджі. Після виборів потроху відходить від жорсткого фундаменталізму Іран. Постійно мусується тема можливого (і для багатьох бажаного) усунення від влади іракського лідера Хусейна. Не згадую вже колишні радянські республіки. Нарешті, Таїланд — країна, історія якої теж небезінтересна.

Передусім згадаймо, що це королівство, яке протягом кількох останніх десятиліть пережило вісімнадцять військових переворотів (свого роду печальна традиція). Останній відбувся торік, в результаті чого був скинутий демократично обраний уряд, який, крім проведення економічної політики, зорієнтованої на значне підвищення конкурентоспроможності країни, передусім її аграрного сектора, намагався обмежити повноваження військових. Останні відповіли на такі зазіхання «традиційно» — путчем, правда, оголосивши за основну мету знищити «корумпованість вищого ешелону влади» (хворобу, властиву, до речі, не тільки країнам, що розвиваються). Цікаво, що серед організаторів перевороту був і нинішній прем'єр Крапраюн.

Минув рік. Відбулися парламентські вибори. В результаті складних пертурбацій вищу урядову посаду зайняв генерал, а не член парламенту, як за законом. А корупцію так і не подолали. Про це свідчить хоча б те, що до уряду увійшли кілька колишніх міністрів, які нині перебувають під слідством по звинуваченню... в хабарництві. Та й інші кандидати боролися не стільки за «престижні» портфелі, скільки за «фінансово перспективні» (звичайно, по відношенню до себе).

От за такої ситуації, яка не давала приводу думати про райдужні перспективи, й виступили проти уряду інтелігенція та молодь. Результат відомий — прем'єр пішов на поступки. Вважаю, не останню роль у цьому відіграв міжнародний тиск на керівництво Таїланду, передусім з боку «світового охоронця демократії» — Сполучених Штатів, які відразу засудили насильство.

Отже, перемога демократичних сил? Лише певною мірою. Передовсім, необхідно провести справді глибокі, а не поверхові зміни. До того ж ще не сказала останнього слова армія (а саме вона зробила свого генерала главою уряду). Адже відомо, що регулярні збройні сили чи військові формування, які намагаються прилучитися до влади, так просто своїх позицій не залишають. Для прикладу згадаймо хоча б непримиренного афганського моджахеда Хекматіара чи камбоджійських «червоних кхмерів». Та й Таїланд — країна, де генерали звикли активно «підказувати», як треба жити.

Втім, «другий переворот» Сучінди Крапраюна (тобто зайняття ним прем'єрського крісла), колишнього головнокомандуючого, здається, не удався. Але чи зможуть опозиціонери-демократи змінити своє становище і повести нелегку боротьбу з корупцією і системою контролю армії над парламентською політикою, стане ясно лише через певний термін.

Олексій ЄВСІКОВ.

ПРО КРИМ І РИМ. А УРЯД — У ВІДСТАВКУ

У Києві відбулася прес-конференція громадсько-політичного об'єднання «Нова Україна». (Нагадаємо: колективними членами «НУ» є кілька політичних партій, організацій підприємців, спілок. В об'єднання входить більш як 60 народних депутатів України, члени уряду, керівники нових незалежних комерційних структур).

На запитання журналістів відповідали члени президії «НУ» заступник Голови Верховної Ради України Володимир Гриньов, секретар Комісії Верховної Ради України з прав людини Володимир Філенко, президент Спілки кооператорів і підприємців України Арнольд Романенко.

Приводом для прес-конференції стало рішення про проведення І з'їзду об'єднання та заява депутатської фракції «Нова Україна» про проект бюджету України на 1992 рік, оголошена на вечірньому засіданні Верховної Ради України 18 травня народним депутатом Кушнарьовим. Щодо другого, на наш погляд головного, нагадаємо: «Нова Україна» неодноразово вносила конкретні пропозиції про зміни структури бюджету, про реформи податкової політики. На жаль, ці пропозиції так і не були враховані. Тому «НУ» відмовилась від конструктивної співпраці з даним складом уряду і заявила про свою опозицію до нього та необхідність його негайної відставки. Депутатська група запропонувала Президентові України Леонідові Кравчуку провести докорінну реорганізацію виконавчої влади, очолити її і перейти від розмов про реформи до їх проведення.

Відповідаючи на запитання, Володимир Гриньов підкреслив, що це заява депутатської фракції, а не всієї «НУ», оскільки членами «НУ» є кілька вищих урядовців. Щодо нового складу уряду України, «НУ» не має пропозицій до формування повного кабінету, але конкретних міністрів може запропонувати вже сьогодні. На думку Володимира Філенка, «НУ» — це рух економічних реформ. Головне завдання цього руху на даному етапі — підняти підприємця. А для цього потрібно розробити програми сприяння підприємництву, забезпечити соціальний захист населенню та детально й реально опрацювати проект бюджету України на 1992 рік. Особливу увагу потрібно приділити проведенню приватизації та грошової реформі, від чого залежатиме успіх усіх інших економічних реформ.

Найбільше запитань від іноземних журналістів надійшло про позицію «НУ» у розв'язанні ситуації в Криму. Володимир Гриньов упевнений, що наш парламент готовий відреагувати на будь-яке вирішення цієї проблеми, а офіційна позиція «Нової України» збігається з позицією Верховної Ради.

— Біля влади продовжує залишатися компартійна верхівка, яка й гальмує усі позитивні процеси на нашій землі і чинить перепони проведенню в життя нових економічних законів, — констатував, завершуючи прес-конференцію, Володимир Філенко.

Отже, «Нова Україна» оголосила цим силам війну.

Андрій БОЄЧКО, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Повертаючись до надрукованого

ЯКИЙ ПОЛКОВНИК ВИЙШОВ НА СЛІД...

18 квітня ц. р. в «Голосі України» був надрукований матеріал майже під детективно-інтригуючою назвою «Полковник» виходить на слід...» Його автор боягузливо сховався під псевдонімом «Мирослав Правдюк».

До речі, жоден свій матеріал Г. Омельченко не опублікував під псевдонімом, хоча в деяких редакціях, ознайомившись із його статтями, пропонували це зробити, побоюючись за життя автора.

Що таке «радянська мафія», Г. Омельченко відчув на собі вже на другому році роботи слідчим. Розслідуючи одну з карних справ, через постійні погрози на адресу сім'ї був змушений з допомогою друзів вивезти дружину і малого сина з Києва майже на рік. Але вистояв!

Г. Омельченко був делегатом останнього з'їзду КПРС від демократичної платформи партії. Представників від цієї платформи на з'їзді було всього 105 чоловік. Та і вони внесли свій вклад у розпад імперії, початок відродження незалежних держав.

Після з'їзду (жовтень 1990 року) комуністи, а це близько тисячі чоловік, на партійних зборах майже одностайно підтримали пропозицію Г. Омельченка про ліквідацію парткому в КВШ МВС. На цих же зборах він відверто заявив про свій вихід із КПРС за професійними та морально-політичними мотивами.

«Правдюк» пише, що для завоювання «відповідного іміджу» Г. Омельченко «тричі підступався до депутатства», а «не повірили йому виборці, голоси не віддали...»

У березні 1990 року Г. Омельченко був одним із 22 кандидатів, які балотувалися в народні депутати України в сьомому Залізничному виборчому окрузі Києва. Вранці наступного після виборів дня (5 березня) по всіх виборчих округах Києва по радіо офіційно оголосили результати голосування. Не сказали тільки про сьомий.

У виборчій комісії повідомили, що за попередніми (не офіційними) даними на другий тур виборів вийшли Є. Пронюк та Г. Омельченко. В багатьох місцях хтось поспішив розклеїти листівки з цією інформацією. І тільки в другій половині дня офіційно було оголошено, що на другий тур замість Г. Омельченка вийшов генерал-полковник Б. Духов. Ще одна деталь цих виборів. За офіційними даними, опублікованими в пресі, в кожному виборчому окрузі Києва було виявлено від двох до трьох з половиною тисяч недійсних бюлетенів. А от в окрузі, де балотувався Г. Омельченко, недійсними було визнано 8273(!) бюлетені.

У травні 1990 року Г. Омельченка було обрано депутатом Київміськради. Та пробув ним «аж» три тижні! Однак навіть за цей строк йому та групі депутатів-однодумців вдалося створити комісію по боротьбі з організованою злочинністю. Далі все відбувалося, як у кіно, за наперед розробленим сценарієм. Того дня, коли сесія Київради затвердила цю комісію, одразу ж мандатна комісія поставила питання про непідтвердження депутатських повноважень Г. Омельченка через буцімто допущених членами виборчої комісії порушення закону про вибори. Номенклатурна більшість Київради тут же позбавила Г. Омельченка депутатського мандату, боячись, що він, маючи великий досвід роботи слідчим, може стати одним із керівників комісії по боротьбі з організованою злочинністю.

У березні ц. р. в Залізничному виборчому окрузі Києва замість вибулого депутата Б. Духова проводились НОВІ ВИБОРИ до Верховної Ради України. Кандидатуру Г. Омельченка висунуло шість трудових колективів і 8 організацій, серед них і співробітники академії (одноголосно, при одному, що утримався).

Вибори не відбулися не з вини кандидатів. Голосувати прийшло всього тільки 38 процентів виборців.

«Правдюк» стверджує, що в Г. Омельченка «лише 19 наукових праць, а не сто, та й ті про щось інше, далеке від мафії».

Хто-хто, а «Правдюк» мав би знати, що Омельченко опублікував більш як 30 тільки великих наукових праць, з яких 5 учбових посібників.

Рекомендуємо «Правдюкові» прочитати хоча б деякі з них, перш ніж стверджувати, що «вони далекі від проблем мафії».

Тепер з приводу «аргументів» і «доказів», про які так клопочеться «Правдюк», заявляючи, що їх Г. Омельченко не навів, звинувачуючи керівних осіб академії.

Щоб не було ніяких непорозумінь, наведемо лише фрагменти виступу Г. Омельченка, котрі він у тезах виклав 1 квітня під час представлення начальника академії у присутності міністра А. Василишина, його заступника по кадрах В. Барташевича й більш як 300 співробітників академії. Ксерокопія тексту виступу Г. Омельченка міститься в інспекції з особового складу МВС.

«...У КВШ звичним явищем стали «підношення», «подарунки», побори, що межують з хабарництвом. Від слухачів нерідко можна почути клички, дані декотрим співробітникам школи: «полковник-пляшка-коньяку» або «столичної».

Нині перебуває під арештом заступник начальника курсу 2-го факультету за співучасть у мафіозному угрупованні, яке крало автомобілі. У злочинців вилучено зброю, боєприпаси.

Минуло всього п'ять років після здачі в експлуатацію учбового корпусу та гуртожитку 2-го факультету, а вони вже в аварійному стані. Куди поділися будматеріали? Може, про це розкажуть власники шикарних дач?! Відповідальними за будівництво були полковники Крук, Аллянов.

Минулого року (перед підвищенням цін) на ФПК КВШ у гаражі було сховано кольорові телевізори, холодильники, пральні машини та інші товари, які потім вивозились невідомо ким і куди. Виникає низка запитань: за чиєю командою були сховані ці товари на факультеті? Куди вони поділись? Хто їх купив? За якими цінами їх продавали? Може, на ці запитання відповість генерал Шкуро чи його помічник по господарській частині майор Безлюдько?

Заступники начальника КВШ полковник Тищенко, генерал Шатський, керівники факультетів (генерали Гомілко, Шкуро) заходів для наведення порядку й нормалізації учбового процесу в школі не вживали. Слухачів безпідставно відправляли на всілякі заходи з охорони громадського порядку. В багатьох випадках у цьому не було ніякої потреби.

За діловими та моральними якостями не мають морального права працювати в академії генерали Шатський, Гомілко, Шкуро, полковники Римаренко, Тищенко, Крук, Аллянов, майор Безлюдько та деякі інші. Вони повинні піти у відставку!..»

Після виступу Г. Омельченка ніхто, навіть і названі генерали та полковники, не виступили зі спростуванням викладених фактів. Та й не можна спростувати те, що існує справді? До того ж, сказане, тільки видима частина айсберга неподобств, що коїться в КВШ.

Твердження «Правдюка» про те, ніби Г. Омельченко заявляв в академії, що «надіне на генерал-майора В. Розенка наручники, коли його призначать начальником академії», є не чим іншим, як мерзенним наклепом і провокацією.

Брехню з «наручниками» запустив на зборах академії 3 квітня колишній секретар парткому С. Лисенков, а її одразу ж підхопив «Правдюк», розносячи по білому світові.

«Правдюк» стверджує (причому бере ці слова в лапки, щоб читач вважав їх достовірними), ніби Г. Омельченко казав: «Я вам «вріжу», не подавайте справи до суду, тому що в мене є такі матеріали, що декого грець ухопить...»

Насправді Г. Омельченко одразу ж після зборів, коли його оточили викладачі і слухачі, підтримуючи і схвалюючи за сказану правду в очі начальству, заявив, що «коли хтось із названих мною генералів чи полковників вважає, ніби я їх оббрехав чи образив, то хай подадуть на мене в суд, як це робиться в нормальній правовій державі. В суді буде час сказати всю правду до кінця».

Ми сподіваємося, що суд, про який пише «Правдюк», чи інший над справжніми винуватцями обов'язково відбудеться. На ньому доведеться, наприклад, відповідати і за те, як у стінах КВШ, у підпорядкованому Римаренку відділі, друкували фальшиві талони на цукор, і за безгосподарність, коли будувався факультет № 2, що призвело до перевищення кошторису в кілька разів, а це мільйони карбованців збитків, і за незаконне списування майна, і за необгрунтовані проекти та коректування завдань з будівництва різних об'єктів, унаслідок чого десятки тисяч карбованців викинуто на вітер, і за багато чого іншого. Це й буде останнім раундом для «правдюків» і їм подібних. Адже врешті-решт повинні ж бути покарані ті, хто завдав суспільству матеріальної та моральної шкоди. Чи закон писаний не для всіх?!

Відзначимо, що співробітники і слухачі академії хочуть бачити результати будівельної експертизи та фінансово-господарської ревізії об'єктивними й повними. Інакше буде поставлено питання про проведення повторної експертизи і ревізії під контролем служби безпеки чи прокуратури України.

«Правдюк» струбувався «блискавичним присвоєнням Г. Омельченкові звання полковника міліції» й тим, що «він вісім місяців тому став підполковником», а «Положення про проходження служби передбачає здійснювати акт лише через п'ять років». Забув, правда, «Правдюк», що це ж Положення передбачає випадки й дострокового присвоєння звання. Клопотання про дострокове присвоєння Г. Омельченкові звання полковника було направлене міністрові внутрішніх справ Комітетом із соціального захисту військовослужбовців при Кабінеті міністрів та членами виконкому Спілки офіцерів України.

Міністр А. Василишин (а це тільки його право, пане «Правдюк») визнав клопотання обгрунтованим і присвоїв Г. Омельченкові звання полковника.

І ще одне уточнення. Звання полковника Г. Омельченко отримав не через вісім місяців після присвоєння підполковника, як це стверджує «Правдюк», а більш як через рік. Слід, пане «Правдюк», бути правдивим і в дрібницях.

«Правдюк» стривожено запитує: «А хто ж порятує честь усього колективу?» Допоможемо й тут «Правдюкові» знайти правильну відповідь. Врятувати свою честь колектив зможе тільки сам, якщо рішуче очиститься від названих Г. Омельченком генералів, полковників та іже з ними. Тільки в цьому разі можливе національне становлення Української академії внутрішніх справ.

Співробітники Української академії внутрішніх справ полковник В. ПЛІШКІН, підполковник А. РОЩИН, ст. лейтенант Ю. ТАРАНЕНКО.

P. S. Коли матеріал був готовий до друку, стало відомо, що заступник начальника Української академії внутрішніх справ генерал Шатський і полковник Римаренко звільнені з посад, які вони займали.

Прогнози

ІНФО
«ТОР
ДІ

Виходячи з ан
мічної та політи
склалася на сьог
входять в карбов
виділити деякі, н
важливіші чинни
на внутрішній ва
ринком його мож
умовно.

На 12 травня
складав 127 ка
курсу дола ор
торгами скла 0
ний обсяг продаж
доларів, що на
більше, ніж н
минулого тижн
ти останній курс
31 березня, то м
дніня долара на
намітилася біль
денція до знижен

На цей процес
ники.

По-перше, твер
ального банку Ро
завдання довести
шення 50 карбова

Ця політика по
підвищенні обліко
дитах, що видак
банком Росії, до
у скороченні кред
рішанні нормат
комерційним бан
валютних інтереве

По-друге, це лі
тання заробітної
податків в загал
відсотків, а в ре
ня дефіциту готі
ких грошей для
них коштів підпр
гальна неплатосп
ками різних експ
по виплатах
ні складає
карбованців.

По-третє, це р
кої системи як у
ній, яка без наявн
кості обчислюва
уповільнила й бе
рахунки між підп

По-четверте,
тери, котрі волод
рахунках в колиш
опинилися в стан
банкрутства, оскі
валютні кошти,
ЗЕБу, досі заморо
змушені швидше
лютні надходжен
нижчим від ринко

Не виключено
цес зниження ку
іють великі мо
структури, які ро
зниження, позбав
люти, щоб придб
набагато дешевш

Безпосередньо
лютному ринку У

Україна як кр
загальну карбова
схильна до впли
ших чинників. У
в Україні ще не
політику в галуз
прогнозувати сит
кілька місяців н
на з більшою
припускати, що
відношенню до
жуватиметься. Н
валютному аукціо
довій біржі, що з
курс долара скл
за один долар С
голошувались).
валютних ринках
вирівнюватиметься
раїни розпочне д
бованцевої зони.
нашою думкою,

Олекс
експерт, член
«Торговий дім

...таючись до надрукованого

ПОЛКОВНИК
В НА СЛІД...

...у кіно, за на-
...ним сценарі-
...ли сесія Ки-
...ю комі-
...датна комі-
...тання про
...депутатсь-
..., Г. Омель-
...то допуще-
...ної комісії
...про вибо-
...більшість
...позбавила
...татського
..., що він,
...вій роботи
...тати одним
...місії по бо-
...ваною зло-

...в Залізнич-
...окрузі Киє-
...депутата
...ились НОВІ
...ховної Ради
...датуру Г.
...нуло шість
...ів та ор-
...і спів-
...одноголос-
...о утримав-

...були не з
...Голосувати
...тільки 38
...

...верджує, що
...лише 19
...а не сто, та
...ще, далеке

...адюк» мав
...Омельченко
...як 30 ті-
...наукових
...бових по-

...«Правдюко-
...б деякі з
...верджувати,
...від проб-

...«аргу-
..., про які
...«Правдюк»,
...Г. Омель-
...звинувачу-
...академії.
...них непо-
...лише
...Г. Омель-
...тезах ви-
...час пред-
...ння акаде-
...міністра А.
...заступни-
...Барташеви-
...співробіт-
...Ксерокопія
...Г. Омельчен-
...інспекції з
...МВС.
...ними яви-
...ідношення»,
...бори, що ме-
...цтвом. Від
...можна почу-
...декотрим
...колі: «пол-
...оньку» або

...від ареш-
...начальника
...культету за
...мафіозному
...крало авто-
...вилучено

...п'ять років
...ксплуатацію
...та гурто-
...тету, а во-
...стані.
...матеріали?
...розкажуть
...дач?!
...за будівни-
...ики Крук,

Минулого року (перед підвищенням цін) на ФПК КВШ у гаражі було сховано кольорові телевізори, холодильники, пральні машини та інші товари, які потім вивозились невідомо ким і куди. Виникає низка запитань: за чиєю командою були сховані ці товари на факультеті? Куди вони поділись? Хто їх купив? За якими цінами їх продавали? Може, на ці запитання відповість генерал Шкуро чи його помічник по господарській частині майор Безлюдько?

Заступники начальника КВШ полковник Тищенко, генерал Шатський, керівники факультетів (генерали Гомілко, Шкуро) заходів для наведення порядку й нормалізації учбового процесу в школі не вживали. Слухачів безцільно відправляли на всілякі заходи з охорони громадського порядку. В багатьох випадках у цьому не було ніякої потреби.

За діловими та моральними якостями не мають морального права працювати в академії генерали Шатський, Гомілко, Шкуро, полковники Римаренко, Тищенко, Крук, Аллянов, майор Безлюдько та деякі інші. Вони повинні піти у відставку!..

Після виступу Г. Омельченка ніхто, навіть і названі генерали та полковники, не виступили зі спростуванням викладених фактів. Та й не можна спростувати те, що існує справді? До того ж, сказане, тільки видима частина айсберга неподобств, що коїться в КВШ.

Твердження «Правдюка» про те, ніби Г. Омельченко заявляв в академії, що «надіне на генерал-майора В. Розенка наручники, коли його призначать начальником академії», є не чим іншим, як мерзенним наклепом і провокацією.

Брехню з «наручниками» запустив на зборах академії 3 квітня колишній секретар парткому С. Лисенков, а її одразу ж підхопив «Правдюк», розносячи по білому світові.

«Правдюк» стверджує (причому бере ці слова в лапки, щоб читач вважав їх достовірними), ніби Г. Омельченко казав: «Я вам «вріжу», не подавайте справи до суду, тому що в мене є такі матеріали, що декого грець ухопить...»

Насправді Г. Омельченко одразу ж після зборів, коли його оточили викладачі і слухачі, підтримуючи і схвалюючи за сказану правду в очі начальству, заявив, що «коли хтось із названих мною генералів чи полковників вважає, ніби я їх оббрехав чи образив, то хай подадуть на мене в суд, як це робиться в нормальній правовій державі. В суді буде час сказати всю правду до кінця».

Ми сподіваємося, що суд, про який пише «Правдюк», чи інший над справжніми винуватцями обов'язково відбудеться. На ньому доведеться, наприклад, відповідати і за те, як у стінах КВШ, підпорядкованому Римаренку відділі, друкували фальшиві талони на цукор, і за безгосподарність, коли будувався факультет № 2, що призвело до перевищення кошторису в кілька разів, а це мільйони карбованців збитків, і за незаконне списування майна, і за необгрунтовані проекти та коректування завдань з будівництва різних об'єктів, унаслідок чого десятки тисяч карбованців викинуто на вітер, і за багато чого іншого. Це й буде останнім раундом для «правдюків» і їм подібних. Адже врешті-решт повинні ж бути покарані ті, хто завдав суспільству матеріальної та моральної шкоди. Чи закон писаний не для всіх?!

Відзначимо, що співробітники і слухачі академії хочуть бачити результати будівельної експертизи та фінансово-господарської ревізії об'єктивними й повними. Інакше буде поставлено питання про проведення повторної експертизи і ревізії під контролем служби безпеки чи прокуратури України.

«Правдюк» стурбувався «блискавичним присвоєнням Г. Омельченкові звання полковника міліції» й тим, що «він вісім місяців тому став підполковником», а «Положення про проходження служби передбачає здійснювати акт лише через п'ять років». Забув, правда, «Правдюк», що це ж Положення передбачає випадки й дострокового присвоєння звання. Клопотання про дострокове присвоєння Г. Омельченкові звання полковника було направлене міністрові внутрішніх справ Комітетом із соціального захисту військовослужбовців при Кабінеті міністрів та членами виконкому Спілки офіцерів України.

Міністр А. Василишин (а це тільки його право, пане «Правдюк») визнав клопотання обгрунтованим і присвоїв Г. Омельченкові звання полковника.

І ще одне уточнення. Звання полковника Г. Омельченко отримав не через вісім місяців після присвоєння підполковника, як це стверджує «Правдюк», а більш як через рік. Слід, пане «Правдюк», бути правдивим і в дрібницях.

«Правдюк» стривожено запитує: «А хто ж порятує честь усього колективу?» Допоможемо й тут «Правдюкові» знайти правильну відповідь. Врятувати свою честь колектив зможе тільки сам, якщо рішуче очиститься від названих Г. Омельченком генералів, полковників та іже з ними. Тільки в цьому разі можливе національне становлення Української академії внутрішніх справ.

Співробітники Української академії внутрішніх справ полковник В. ПЛІШКІН, підполковник А. РОЩИН, ст. лейтенант Ю. ТАРАНЕНКО.

P. S. Коли матеріал був готовий до друку, стало відомо, що заступник начальника Української академії внутрішніх справ генерал Шатський і полковник Римаренко звільнені з посад, які вони займали.

Візитна картка фірми

консультує і надає послуги з фінансових і комерційних операцій підприємствам і організаціям, що розміщені на території України та за рубежем:

управління активами;

купівля та реалізація валютних фондів.

Телефон — 446-70-54.

Факс — 446-64-45.

Прогнози

ІНФОРМУЄ «ТОРГОВИЙ ДІМ»

Виходячи з аналізу стану економічної та політичної ситуації, що склалася на сьогодні в країнах, які входять в карбованцеву зону, можна виділити деякі, на наш погляд, найважливіші чинники, котрі впливають на внутрішній валютний ринок, хоча ринком його можна назвати лише умовно.

На 12 травня курс долара [illegible] США складав 127 [illegible] карбованця. [illegible]іння курсу дола[illegible] порівняно з м[illegible]ими торгами скл[illegible] 0,4 пункта, а [illegible]гальний обсяг продаж — 14,34 мільйона доларів, що на [illegible]4 мільй[illegible] доларів більше, ніж н[illegible]ргах, щ[illegible]булися минулого тиж[illegible]кщо ж[illegible]івнювати останній курс з курсом 160,3 на 31 березня, то можна відзначити падіння долара на 32,7 пункта. Тобто, намітилася більш-менш чітка тенденція до зниження курсу долара.

На цей процес впливають такі чинники.

По-перше, тверда політика Центрального банку Росії, який поставив завдання довести курс до співвідношення 50 карбованців за один долар.

Ця політика полягає насамперед у підвищенні облікових ставок по кредитах, що видаються Центральним банком Росії, до 50 відсотків річних, у скороченні кредитної емісії, посуворішанні нормативів, установлених комерційним банком, в регулярних валютних інтервенціях.

По-друге, це лібералізація цін, зростання заробітної плати, збільшення податків в загальній масі на 50—80 відсотків, а в результаті — зростання дефіциту готівкових і безготівкових грошей для поповнення оборотних коштів підприємств і майже загальна неплатоспроможність. За оцінками різних експертів, заборгованість по виплатах [illegible]ше в Росії [illegible] Україні складає [illegible]0 до 130 [illegible]ярдів карбованців.

По-третє, це реформація банківської системи як у Росії, так і в Україні, яка без наявності достатньої кількості обчислювальної техніки тільки уповільнила й без того тривалі розрахунки між підприємствами.

По-четверте, підприємства-експортери, котрі володіють коштами на рахунках в колишньому ЗЕБ СРСР, опинилися в становищі, близькому до банкрутства, оскільки досить великі валютні кошти, що є на рахунках ЗЕБу, досі заморожені, а тому вони змушені швидше реалізувати нові валютні надходження, часто за курсом, нижчим від ринкового.

Не виключено також, що на процес зниження курсу долара впливають великі московські комерційні структури, які розпочали нову гру на зниження, позбавляючись вільної валюти, щоб придбати її пізніше, але набагато дешевше.

Безпосередньо про ситуацію на валютному ринку України.

Україна як країна, що входить в загальну карбованцеву зону, також схильна до впливу всіх вищенаведених чинників. У зв'язку з тим, що в Україні ще не сформовано чітку політику в галузі фінансів, важко прогнозувати ситуацію навіть на кілька місяців наперед. Однак можна з більшою часткою впевненості припускати, що падіння долара по відношенню до карбованця продовжуватиметься. На перших торгах на валютному аукціоні Української фондової біржі, що відбулися 12 травня, курс долара склав 165 карбованців за один долар США (обсяги не розголошувались). Надалі ситуація на валютних ринках України та Росії вирівнюватиметься, якщо уряд України розпочне дії по виходу з карбованцевої зони. До чого Україна, за нашою думкою, ще не готова.

Олександр МОРОЗОВ, експерт, член правління фірми «Торговий дім»;

Іван КЛЮС, експерт фірми.

Спочатку сурмили су...

Проблема

Ой, як вони звучали, сурми: у Києві створене спільне українсько-американське підприємство по випуску шампунів. Договір про це підписали представники фірми «С. К. Джонсон Векс» і виробничого об'єднання «Укрпобутхім». Американська сторона гарантувала інвестувати 18 мільйонів доларів, що обумовлено в техніко-економічному обгрунтуванні до договору.

Півтора роки тому це було настільки неймовірно, що й автор цих рядків не без захоплення перепитувала американського директора СП, чи не боїться його фірма так ризикувати? На що директор цілком логічно відповів тоді, що без ризику не буває бізнесу. Крім того, за договором, «Джонсон» займає виробничі площі «Укрпобутхіму» й користується його обладнанням. Пан директор щиро дякував партнерам за хороші умови для роботи.

У договорі про створення спільного підприємства сума іноземного вкладу виражена трохи більше ніж 11 мільйонів карбованців (18 мільйонів доларів помножені на курс карбованця по відношенню до долара, який становив тоді близько 60 копійок). Щоправда, суму іноземного внеску в доларах тодішній Мінфін СРСР заборонив записувати в засновницькі документи, посилаючись на заборону існуючих на той час інструкцій...

Поки сурми звучали, проблем не було. Але курс карбованця по відношенню до долара змінювався відповідно до прогресуючої катастрофи в економіці. І тоді «Укрпобутхім» зрозумів, у яку халепу вскочив. А зрозумівши, попросив американського учасника уточнити деякі положення договору. Проте партнер на прохання не зважив, а висунув вимогу... продати частку української сторони. Таким чином київське головне підприємство виробничого об'єднання «Укрпобутхім» повністю перейшло б у власність фірми «С. К. Джонсон Векс».

А партнер мотивує таке своє рішення тим, що вклад «Укрпобутхіму», вартістю майже п'ять мільйонів доларів, поступається американському (за весь час «Джонсон» поставив фасовочну лінію вартістю 0,15 мільйона доларів, п'ять легкових автомобілів і кілька комп'ютерів). І має рацію, бо рахує він свої долари і наші карбованці за коефіцієнтом 1:0,6. Оце, що називається — приїхали Розкаюсь, я теж, було, намагалася з'ясувати в американського директора, де ж обіцяні 18 мільйонів доларів? На що пан директор мовчки, з чарівною американською посмішкою пересунув через стіл договір. Мовляв, а де про це записано?

І все правильно, бо недарма ж кажуть, що договір дорожчий від грошей, дав слово — дотримуй його.

Але дивіться, що ми втрачаємо. По-перше, фактично даруємо не к...
ємство за кр...
ські очі. «С...
і Векс».

передане «Ук...
ладнання, сир...
ли без буд...
серйозних за...
податки, бо ...
льгами, і од...
льйонні приб...
спрямовувати...
і місцевий б...
того, фірма ...
бує споживач...
1 літр шампу...
пускає «Укр...
штуує 45 кар...
продає півл...
шампуню по ...

Українська ...
перечує прот...
ліалу америк...
з повним вол...
тоді «Джонсо...
ся зробити ре...
а бюджети У...
одержать дес...
карбованців з...
ра роки і ...
одержуватиму...
ня після пов...
ничих площ і...
конному влас...

Але оскіль...
ці проблеми ...
«Укрпобутхім...
ньому порядку...
ілого року р...

Але і Мініс...
сів України, ...
ного майна ...
помирити кол...
рів, незважа...
«горщики пос...
ротно.

Отака істо...
лася під звук...
ж допоки ми ...
ти хлопчикам...

До джерел

ВОЛОДИМИРСЬКИЙ СОБОР

Якщо ви приїхали до Києва, а тим паче вперше, то почніть знайомство з кафедрального собору Святого Володимира, який стоїть на бульварі Шевченка, 20. Там живе дух Київської Русі. І хто ви не є — росіянин, українець, білорус — Київська Русь, святі Володимир, Ольга, Борис, Гліб — це ваші прабатьки, і тут є змога їм уклонитися. Атмосфера Київської Русі зустрічає вас на порозі храму чудовими фресками руки Врубеля і Нестерова. Андрій Боголюбський, Євпраксія Полоцька, Мстислав Чернігівський та інші князі не відводять від вас очей.

По неділям і в свята відправу веде сам владика митрополит Філарет. Його мудрість і дипломатія допомогли собору встояти у найважчі роки. Споруджений 1882 року, він ніколи не припиняв відправ. Тут правлять шість священиків і чотири диякони. Ви почуєте два прекрасних хори. По середах, п'ятницях і неділях у соборі вінчають молодят, а новонароджених хрестять щодня.

При соборі, звісно ж, працює недільна школа, де навчають три групи дітлахів і одна — дорослих. І мені здається, що діти, чия душа змалку прилягає до духу святого Володимира, ніколи не вийдуть на вулицю з братовбивчими гаслами. Адже вони з малих літ відчувають дійсне лоно матері своєї Київської Русі і люблять своїх братів — слов'янські племена і народи, гілля одного дерева, єдиного кореня, єдиного Бога.

Ірина ВОРОБЙОВА.

Про все

ТРАМВАЙНИЙ ...

Незабаром відзначатиметься 100-річчя перш... електричного трамвая. 6 червня кияни та гост... свідками незабутнього видовища: на Подолі ... до Контрактової площі курсуватимуть найрізно... міського рейкового транспорту. Щоправда, цьог... 14-ої години виникнуть деякі незручності — б... трамваїв маршрутів № 21, 31, 32 на дільниці ві... жби народів до Контрактової площі. Але ювіл... вая цього вартий.

Генріх С...

Запам'ятайте!

ЗАПАСАЙТЕСЯ Ж...

Так, з вересня Київський метрополітен переходить на жетони. Їх виготовлятимуть із спеціального сплаву, щоб не можна було ані підробити, ані переробити на якусь іншу продукцію.

Проте планується і ще одна новинка — новий проїзний квиток, який спеціалісти правильно н... магнітна ... карта. Вона ... ну і буде ді... кість поїздок ... будуть перео... нікети. Ці «м... впроваджені ... ку.

Симптоми

ВИПУСКНИКИ... В БЕЗ...

За попередніми підрахунками, щонайменше ... ників середніх шкіл і професійно-технічних учи... ля закінчення своїх учбових закладів відраз... розряду... безробітних.

Спочатку сурмили сурми

● *Проблема*

Ой, як вони звучали, сурми: у Києві створене спільне українсько-американське підприємство по випуску шампунів. Договір про це підписали представники фірми «С. К. Джонсон Векс» і виробничого об'єднання «Укрпобутхім». Американська сторона гарантувала інвестувати 18 мільйонів доларів, що обумовлено в техніко-економічному обгрунтуванні до договору.

Півтора роки тому це було настільки неймовірно, що й автор цих рядків не без захоплення перепитувала американського директора СП, чи не боїться його фірма так ризикувати? На що директор цілком логічно відповів тоді, що без ризику не буває бізнесу. Крім того, за договором, «Джонсон» займає виробничі площі «Укрпобутхіму» й користується його обладнанням. Пан директор щиро дякував партнерам за хороші умови для роботи.

У договорі про створення спільного підприємства сума іноземного вкладу виражена трохи більше ніж 11 мільйонами карбованців (18 мільйонів доларів помножені на курс карбованця по відношенню до долара, який становив тоді близько 60 копійок). Щоправда, суму іноземного внеску в доларах тодішній Мінфін СРСР заборонив записувати в засновницькі документи, посилаючись на заборону існуючих на той час інструкцій...

Поки сурми звучали, про проблем не було. Але курс карбованця по відношенню до долара змінювався відповідно до прогресуючої катастрофи в економіці. І тоді «Укрпобутхім» зрозумів, у яку халепу вскочив. А зрозумівши, попросив американського учасника уточнити деякі положення договору. Проте партнер на прохання не зважив, а висунув вимогу... продати частку української сторони. Таким чином київське головне підприємство виробничого об'єднання «Укрпобутхім» повністю перейшло б у власність фірми «С. К. Джонсон Векс».

А партнер мотивує таке своє рішення тим, що вклад «Укрпобутхіму», вартістю майже п'ять мільйонів доларів, поступається американському (за весь час «Джонсон» постачив фасовочну лінію вартістю 0,15 мільйона доларів, п'ять легкових автомобілів і кілька комп'ютерів). І має рацію, бо рахує він свої долари і наші карбованці за коефіцієнтом 1:0,6. Оце, що називається — приїхали Розкаююсь, я теж, було, намагалася з'ясувати в американського директора, де ж обіцяні 18 мільйонів доларів? На що пан директор мовчки, з чарівною американською посмішкою пересунув через стіл договір. Мовляв, а де про це записано?

І все правильно, бо недарма ж кажуть, що договір дорожчий від грошей, дав слово — дотримуй його.

Але дивіться, що ми втрачаємо. По-перше, фактично даруємо не найгірше підприємство за красиві американські очі. «С. К. Джонсон і Векс». використовуючи передане «Укрпобутхіму» обладнання, сировину і матеріали без будь-яких власних серйозних затрат, не сплачує податки, бо користується пільгами, і одержує багатомільйонні прибутки, які мали б спрямовуватися в державний і місцевий бюджети. Крім того, фірма безсоромно грабує споживачів. Порівняйте: 1 літр шампуню, що його випускає «Укрпобутхім» коштує 45 карбованців, а СП продає півлітра такого ж шампуню по 50 карбованців.

Українська сторона не заперечує проти створення філіалу американської фірми з повним володінням. Але тоді «Джонсону» доведеться зробити реальні інвестиції, а бюджети України і Києва одержать десятки мільйонів карбованців за минулі півтора роки і в майбутньому одержуватимуть відрахування після повернення виробничих площ і обладнання законному власнику.

Але оскільки врегулювати ці проблеми не вдалося, то «Укрпобутхім» в односторонньому порядку в грудні минулого року розірвав угоду.

Але і Міністерство фінансів України, і Фонд державного майна намагаються... помирити колишніх партнерів, незважаючи на те, що «горщики побито» безповоротно.

Отака історія, що починалася під звуки сурм. Тільки ж допоки ми будемо слугувати хлопчиками для биття?

● *Що нового?*

КРУТО

розпочав свою діяльність представник Президента України в Києві Іван Салій

— Круто,— вважають ті, кому довелося розпрощатися зі своїми кріслами, бо Представник Президента набирає нову команду.

— Круто, але може, хоч порядок буде, — сподіваються кияни, що псують собі здоров'я не тільки в продуктових чергах, а й у бюрократичних. А сам Іван Салій — якими для нього були ці два місяці? При зустрічі попросила його відповісти на кілька запитань.

— Іване Миколайовичу, ви справді так круто змінили кадри в колишньому виконкомі...

— Якщо відверто, в мої плани не входило робити такі великі зміни. Але відразу ж зіткнувся з бездіяльністю, більш того — повною неспроможністю старого апарату працювати в нових умовах. Критикувати, обговорювати недоліки всі навчилися, а як діло дійшло до конкретної роботи, то з'ясувалося, що далеко не всі старі управлінці до неї здатні. І, здається, розумію чому. Київрада, змінивши три голови Ради і кілька виконуючих обов'язки, навіть не намагалася реформувати систему управління містом, не вникала в кадрову політику низових структур. Тому треба зараз змінити ситуацію.

— Не ображайтеся, але кажуть, що ви «тягнете» в свою адміністрацію кадри з комуністичних структур, реанімуючи... стару систему.

— Справді? Ні, я насамперед зважаю на ділові якості тих, з ким належить працювати. А до яких структур вони колись належали, то мене менше цікавить. Ми зараз повинні вивести місто з хаосу, у якому воно опинилося. Два місяці тому, наприклад, масла у нас було три тонни на добу, а зараз близько 100 при потребі 250—300 тонн. Мало, але це більше, ніж нічого. Молока теж додалося. Бензин хоч і за комерційними цінами, але теж з'явився. Міський транспорт вимили — теж діло.

З іншими сферами потроху розбираємося...

— От-от, за прописку в Києві установа чи підприємство мають сплачувати 800 тисяч рублів?

— Хіба це багато? Як послухати керівників установ, які звертаються за дозволом про прописку, то до Києва їдуть самі лише генії. Якщо це так, то витрачені кошти швидко окупляться. Проте й керівники тепер думатимуть...

— А ваше розпорядження про зміни порядку продажу квартир державного і громадського житлового фонду у власність громадян викликало, м'яко кажучи, подив...

— Дія цього рішення тимчасова — до прийняття Закону України «Про приватизацію житлового фонду». А що накажете робити, коли зараз такий розгул спекуляції викупленими за сміхотворними державними розцінками квартирами, що боюсь, приватизовувати буде нічого.

І це в той час, коли 230 тисяч сімей киян стоять у черзі за житлом... Ні, тут треба з цінами розібратися, а вже потім продавати і перепродувати.

— А позитивні емоції є?

— Звідки? Здається, вдалося навести лад в структурах управління міста, визначитися з будівельниками. А то ми все забудовуємо околиці, а ремонт і реконструкція будинків у нас відійшли на другий план. Особливо ж в занепаді центр міста. У цю галузь прийшли справжні спеціалісти. Я радий, що вони погодилися на цю нелегку службу.

Туризм у нас експлуатують всі, кому не ліньки, а в міську казну ані шеляга від цього доходу не додається.

Відчуження комунальної власності у нас збільшується, особливо ж у зв'язку зі створенням спільних підприємств, приватизацією. Теж з цим розбираємося. І тим, хто, порушуючи закони, все ж «прихватив», доведеться придбане повернути місту.

— Місяць тому ви, разом з Представником Президента по Київській області Іваном Капштиком, вийшли з пропозицією про об'єднання адміністрацій Києва і області. Це рішення могло б позбавити жителів і столиці, і області багатьох проблем. Яка реакція на нього Президента і Верховної Ради України?

— Там усе «вивчають питання», замість того, щоб діяти. Але це не означає, що ми сидимо, склавши руки. Ні, ми зараз... розмежовуємося. З тим, щоб об'єднатися. Тобто вирішуємо, на яких умовах будемо співпрацювати з областю. Справді, чому селяни нас повинні утримувати тільки тому, що Київ — столиця? Ми не нахлібники, здатні заробити. Отож, думаємо зараз, як це зробити.

— Яка проблема вам дається найважче?

— Переконати людей, що демократія — це не розгул безвідповідальності і невігластва...

● *До джерел*

ВОЛОДИМИРСЬКИЙ СОБОР

Якщо ви приїхали до Києва, а тим паче вперше, то почніть знайомство з кафедрального собору Святого Володимира, який стоїть на бульварі Шевченка, 20. Там живе дух Київської Русі. І хто ви не є — росіянин, українець, білорус — Київська Русь, святі Володимир, Ольга, Борис, Гліб — це ваші прабатьки, і тут є змога їм уклонитися. Атмосфера Київської Русі зустрічає вас на порозі храму чудовими фресками руки Врубеля і Нестерова. Андрій Боголюбський, Євпраксія Полоцька, Мстислав Чернігівський та інші князі не відводять від вас очей

По неділям і в свята відправу веде сам владика митрополит Філарет. Його мудрість і дипломатія допомогли собору встояти у найважчі роки. Споруджений 1882 року, він ніколи не припиняв відправ. Тут правлять шість священиків і чотири диякони. Ви почуєте два прекрасних хори. По середах, п'ятницях і неділях у соборі вінчають молодят, а новонароджених хрестять щодня.

При соборі, звісно ж, працює недільна школа, де навчають три групи дітлахів і одна — дорослих. І мені здається, що діти, чия душа змалку прилягає до духу святого Володимира, ніколи не вийдуть на вулицю з братовбивчими гаслами. Адже вони з малих літ відчувають дійсне лоно матері своєї Київської Русі і люблять своїх братів — слов'янські племена і народи, гілля одного дерева, єдиного кореня, єдиного Бога.

Ірина ВОРОБЙОВА.

● *Про все*

ТРАМВАЙНИЙ ЮВІЛЕЙ

Незабаром відзначатиметься 100-річчя першого вітчизняного електричного трамвая. 6 червня кияни та гості міста стануть свідками незабутнього видовища: на Подолі — від Поштової до Контрактової площі курсуватимуть найрізноманітніші моделі міського рейкового транспорту. Щоправда, цього дня з 11-ої до 14-ої години виникнуть деякі незручності — буде закрито рух трамваїв маршрутів № 21, 31, 32 на дільниці від бульвару Дружби народів до Контрактової площі. Але ювілей трудяги-трамвая цього вартий.

Генріх СІКОРСЬКИЙ.

● *Запам'ятайте!*

ЗАПАСАЙТЕСЯ ЖЕТОНАМИ

Так, з вересня Київський метрополітен переходить на жетони. Їх виготовлятимуть із спеціального сплаву, щоб не можна було ані підробити, ані переробити на якусь іншу продукцію.

Проте планується і ще одна новинка — новий проїзний квиток, який спеціалісти правильно називають так: магнітна ідентифікаційна карта. Вона схожа на візитну і буде дійсна певну кількість поїздок. Для контролю будуть переобладнані і турнікети. Ці «магнітки» будуть впроваджені в січні 1994 року.

● *Симптоми*

ВИПУСКНИКИ... В БЕЗРОБІТНІ

За попередніми підрахунками, щонайменше сім тисяч випускників середніх шкіл і професійно-технічних училищ столиці після закінчення своїх учбових закладів відразу потраплять до розряду... безробітних.

● *Нарешті*

Ми ж таки столиця!

Здається, з одним сперечатися неможливо: Київ — одне з найкрасивіших міст світу. І славиться воно не багатосотенними залізобетонними «спальнями» мікрорайонів, а своєю центральною частиною. Та останнім часом саме за неї ніяково перед приїжджими — облуплені будинки, розбиті шибки, запущені двори...

Цими днями у них нарешті з'явився хазяїн — дирекція з організації інвестиційної діяльності по забудові та реконструкції центральної частини міста — Київбудцентр.

Сторінку підготувала власний кореспондент «Голосу України» по Києву і Київській області ВАЛЕНТИНА ПИСАНСЬКА.

Телефон корпункту: 228-33-24.

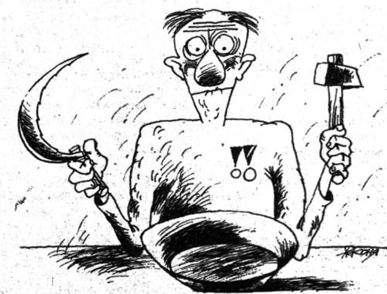

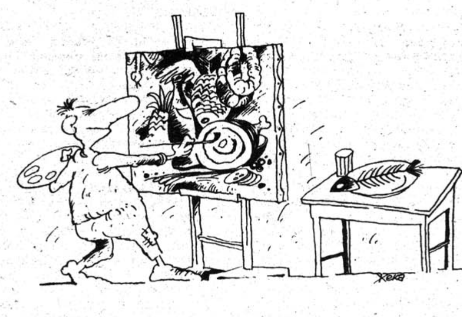
«ОСЬ ДИ'» — ЖЕКА

Вернісаж

Жека — це не кіт — улюбленець сім'ї, хоча й має вуса, а полтавець, художник-карикатурист Євген Самойлов. «Ось ди'» — це не тільки скорочене «ось дивись!», а й гумористична вкладка до газети «Зоря Полтавщини», яку редагує Жека Самойлов. Добре засвоївши аксіому, що гумор на відміну від алкоголю й куріння не шкодить здоров'ю, сам посміхається та ще й веселить інших. І сміються люди над дотепними малюнками на зло тещам, свекрухам, сусідам і всім на світі, бо без гумору пережити нинішній бедлам, який чомусь називають періодом реформ, просто неможливо.

Епістолярії

Листування з Габоном

I.

Дорогий друже з далекої України!

Пише тобі учень випускного класу з африканської країни Габон.

Нещодавно ми дізналися, що ваша країна, яка за площею удвічі, а за кількістю населення майже в сто разів більша за нашу, вирвалася з колоніального ярма і здобула незалежність. У нас це вже пройдений етап. Свою незалежність ми здобули ще в 1960 році і тепер розвиваємо економіку. Від колоніалізму лишилася державною мовою французька. А як у вас? Говорите своєю мовою чи російською? Між іншим, я знаю двоє російських слів: «твоюмать» та «ракета». Що вони означають, не відаю, особливо перше. Живемо ми непогано. Основні продукти харчування — маніока, рис, маїс, арахіс, м'ясо, риба. Кожного разу всією сім'єю в кількості дев'яти душ п'ємо каву, після чого я, майже голий (в самих трусах), іду до школи. У нас цілий рік жарко, живемо на самому екваторі. А що їсте ви? Напиши про все — буду радий.

П'єр БАЛАЛЕУА.

(Переклад з французької).

II.

Шановний П'єре з далекого Габону!

Листа твого надіслали до нашої школи, бо саме тут ми вивчаємо французьку мову як іноземну. І хоча шостий рік я її вчу, знаю дуже мало французьких слів. Хіба що «бонжур», «мерсі», «пардон», «мсьє», «мадам» та «Франсуа Міттеран». Наша вчителька французької мови, обклавшись різними словниками, всього за місяць змогла перекласти твого листа, так що можна второпати, що й до чого. Мені як кращому учневі доручено відповісти. Пишу також коротко. В основному про те, що тебе цікавить. І у нас теж нещодавно вирішили розвивати власну економіку. Державною мовою є рідна, українська, хоча значна частина людей її не хоче знати і спілкується російською. Цією ж мовою видається більшість книжок, журналів та газет. А українських мало.

Основні продукти харчування у нас хліб, картопля, капуста, редька, іноді м'ясо чи варена ковбаса. Риби я вже понад рік не бачив у вічі. Що таке маніока і маїс, які вживаєте ви, не маю жодного уявлення. Рис, арахіс і банани колись бачив. Наша сім'я з трьох душ каву не п'є. Якби ми щоранку таке собі дозволяли, боюсь, що і я ходив би голим, як і ти. Бажаю усього найкращого.

Петро БАЛЕНКО, учень 11-го класу (переклад з російської на французьку та українську).

Копії зняв Феодосій ЛУЗАН.

...ПЛЮС БРОКЕРИЗАЦІЯ ВСІЄЇ КРАЇНИ

Фейлетон

— Що не кажіть, а реклама — велика сила! Приміром, коли курка знесе яйце — вона голосно кудкудакає, а гуска — мовчить...

— То й що?

— Усі купують курячі яйця й ніхто — гусячі...

(Італійський анекдот).

Відтоді як боротьба за побудову капіталізму розгорнулась у нас по всьому фронту, мене не полишає маленька мрія: хоч один-однісінький раз скористатися з рекомендацій нашої реклами.

Та от біда — не щастить мені в цьому, хоч вовком вий. Усе, що читаю, чую та бачу по телевізору, — ніби якось і не для мене. Тут, їй-бо, і до комплексу неповноцінності недалеко: може, справді я не такий, як усі? Бо ж сказав один відомий на заході вчений: реклама — то є дзеркало суспільства. Тобто скажи, що для тебе рекламують, — і я скажу, хто ти.

Коли перед програмою «На добраніч, діти», всій аудиторії телеглядачів пропонують якнайшвидше передплатити акції товарно-сировинної біржі, то, напевне, знають, що роблять. Бо раптом малюки підскочать із горщиків і поставлять татусям і матусям ультиматум: «Хочу акцію!» А там, дивись, якийсь батечко і розщедриться на мільйончик-другий — чого не зробиш, щоб рідна дитина не плакала!

Тобто коли вірити, що масова реклама справді є дзеркалом суспільства, вийде, що ми з вами ого як живемо! Це хай песимісти-соціологи твердять, буцімто більшість вже давно за межею бідності — не вірте!

Бо якби ми справді були бідні, у кого б язик поворухнувся пропонувати нам оте все. Приміром, депозитні сертифікати по сто і більше тисяч карбованців. Розважальні сімейні круїзи — чверть мільйона за тиждень. Чи там вишукані лімузини — два мільйончики... за кожне колесо. Ото ж бо!

А коли б нас справді мали за бідних, чарівні дівчата з телеекрана скоріше пропонували б нам дешеве господарське мило, шкарпетки за безцінь, махорку, кирзаки чи, зрештою, кістки на бульйон. А оскільки цього нам не пропонує ніхто, то й виходить, що чутки про нашу злиденність сильно перебільшені.

От, приміром, недавно всі ми бачили і чули рекламу про те, що «спільне підприємство пропонує придбати котеджі у Каліфорнії — недорого». От я тоді зрадів! Це ж треба: тут за якусь дачу-халупу з тебе ладні останні штани здерти, а там — в Каліфонії — і недорого!

Дзвоню за зазначеним телефоном:

— Так, недорого,— підтверджує приємний жіночий голос. — Сімейний котедж — не більше вісімдесяти мільйонів. А для зовсім бідних у нас є й дешевше — мільйонів до тридцяти!..

Ні, зрозумійте мене, я нічого не маю проти котеджів. Якщо хтось у нас готовий викласти п'ятдесят — сто мільйонів — нехай собі купує! Але коли ця реклама вмонтовується в музичну програму для підлітків, спадає на думку, що ми серйозно недооцінюємо фінансові можливості підростаючого покоління. Фірма-продавець, мабуть, напевне ж знає, для якої категорії населення рекламувати.

Бо там, за нашими кордонами, навряд чи хтось стане давати в міській вечірній газеті рекламу на кштальт: «Продається прокатний стан, майже новий». Достатньо тільки уявити собі, як усі — від студента до пенсіонера — кинуться наввипередки займати чергу за прокатними станами, знявши з рахунків трудові заощадження, і все стане саме собою зрозуміло. У розвинених країнах, досвід яких ми так мріємо запозичити, така специфічна інформація розсилається поштою вузькому колу потенційних покупців чи друкується в спеціалізованих виданнях. Але аж ніяк не пропонується масовому глядачеві естрадного фестивалю. Бо глядач цей, якщо і подзвонить по зазначеному телефону, то тільки для того, щоб вилаятися, як, мовляв, йому це набридло.

Інша річ — у нас. Сьогодні кожний глядач чи читач — що той брокер. Не сходячи зі свого брокерського крісла біля телевізора, миттю назве ціни на поліпропілен в гранулах, сканери (знати б, що воно таке!) чи ще якийсь там сульфід. Хай вищеназване і пропонується не менш як на мільйони і тільки оптовими партіями. Воно, може, і краще, ніж у часи, коли партію пропонували всього одну, і ту — авангард, але...

Окрім численних акцій та продукцій вузьковиробничого призначення з хитрими найменуваннями, як ото «Підйомник універсальний СС-46-2б» (часом не ракета СС-20?), масовому глядачеві-читачеві сьогодні пропонують і деякі товари. Як правило, теж оптом і здебільшого за валюту, котру вищезгадане населення на зарплату чомусь не отримує.

Недавно, пройнявшись захоплюючим телесюжетом про хвацького парашутиста, що стрибає з літака без парашута, але у кросівках англійської фірми «Рібок», я на ранок завітав до сусіднього універмагу. І попросив продати саме такі кросівки сорок четвертого розміру.

—Що?—продавщиця взуттєвої секції зиркнула так, ніби я запропонував їй просто тут збацати зі мною ламбаду.

А коли я докладно пояснив, що мене привела сюди реклама, яку ось уже другий тиждень щодня крутять по телебаченню, жриця торгівлі, у свою чергу, покрутила пальцем біля скроні. І тактовно розтлумачила, що, мовляв, коли мене з певного лікувального закладу на кілька годин і випустили, це ще не підстава збиткуватися з нормальних людей.

Словом, і тут не повезло. Як не щастить уже котрий рік побачити в телепрограмах, які дивлюся, і в газетах, котрі передплачую, бодай таке, що рекламувалося б для мене, пересічного споживача. Приміром, оголошення на кштальт отакого: «В артели «Киевский рыбакъ» — рыба на любой вкусъ: щука, сельди, стерляди от 5 копеекъ дюжина».

Зрештою, тоді, на початку століття, ця реклама, надрукована в популярній київській газеті, була адресована кожному обивателю.

Тимофій ПРОКОПЕНКО.

Міні-проза

ЩО БУЛО Б...

Якби можна було повернути час назад! Й опинитися... у своєму босоногому дитинстві! Я б завжди слухався свою бабусю, їв би манну кашу, не ображав би молодшу сестричку. Добре б вчився, не прогулював уроки, не витирав би оцінки в щоденниках. Вступив би до університету, багато читав, ходив би в театри і музеї. Завжди б чинив по совісті, не давав хабарів, не займався підлабузництвом, не роздавав пустих обіцянок... взагалі не жив би тепер у двоповерховому котеджі, не їздив би в закордонні відрядження і не було б у мене чорного красеня «Мерседеса»!

ЗНАЙ НАШИХ!

У борщі плавав рудий тарган.

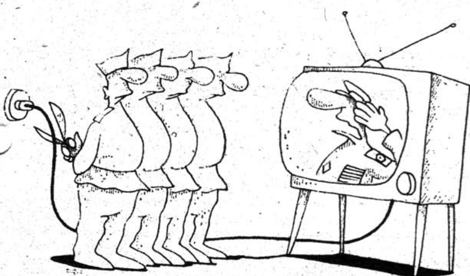
— М'ясо! — зрадів Хрюкін і вправно підчепив таргана ложкою.

— Почекай,— раптом мовив тарган людським голосом,— не їж мене, я не простий тарган, а чарівний, можу виконати будь-яке твоє бажання!

— Ха-ха-ха! — засміявся Хрюкін.— Купити хочеш? Не на того натрапив, дзуськи! Я ж радянська людина — людина високих моральних якостей! У мене все є і нічого мені не потрібно, я абсолютно щасливий! Зарубай це на носі, супостате поганий! — порадив наостанку Хрюкін і швидко засунув ложку в рот.

Олександр ПЕРЛЮК.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Конкурс «І не таке буває»

ПРИВІЗ

До нашого комбінату приїздив інженер одного проектного інституту. Відрядження скінчилося, і головний інженер комбінату наказав черговій по готелю, де жив гість, потурбуватися про нього, вчасно розбудити. Машина мала відвезти гостя в Донецьк на вокзал.

Цієї ж ночі в цеху захворів один із диспетчерів. Треба було викликати йому зміну. Зателефонував у готелю, де мешкав один із диспетчерів вільної зміни. На дзвінки ніхто не відповідав. Тоді наказали шоферу черговоі машини їхати до готелю і, незважаючи на будь-які заперечення, хоч силоміць, привезти вільного диспетчера, бо інакше стоятиме виробництво.

Приїздить шофер до готелю, заходить до чергової:

— Я приїхав за тим... Забув, як його...

— Знаю, знаю, — перебиває чергова. — Як і казали, я його вже розбудила, зараз покличу!..

Невдовзі виходить чоловік. Вітається, сідають до машини. На повороті пасажир здивовано питає:

— Куди ви мене везете?

— Хіба вам не сказали, — шофер йому, — на роботу!..

— На яку роботу?!

— Та диспетчер захворів, підмінити треба!

— А я тут при чому?! Не буду!

— Будеш, куди дінешся! — наполягає шофер. — Посоромився б відмовлятися — захворіла ж людина!..

— А де головний інженер!? — кричить пасажир.

— Та знайдуть на тебе управу і без головного інженера! — твердо стоїть на своєму шофер...

Так і доїхали, сперечаючись. І тільки тоді з'ясувалося, що привезли не того. От і вийшло: інженер спізнився на поїзд. Хворому диспетчеру не надійшла зміна. А його колега, нічого не знаючи, добре виспався в готелі...

Микола ВОЛКОВ.

Донецька область.

Почуте мимохідь

«АЛМАЗ»

Прийшов дід з амбулаторії додому. Баба питає:
— Ну що там тобі сказали?
— Сказали — в мене алмаз.
— Що таке? Який іще алмаз?
— Хвороба така.
— Щось не чула я за таку хворобу! Мо' щось інше?
— Точно! — ляснув себе по лобі дід.— Згадав — склероз!..

Надіслав Свиридон БУГАЙ.

В УЄФА НОВІ ЧЛЕНИ

Європейська спілка футбольних асоціацій (УЄФА) прийняла рішення дозволити збірним Литви, Латвії та Естонії виступати в змаганнях під егідою цієї організації, а клубам брати участь з наступного сезону в розіграшах єврокубків.

До турнірів також допускаються команди України, Грузії Словенії та Хорватії, якщо будуть дотримані три умови: гарантовано внутрішню безпеку, створені національні футбольні ліги та інфраструктура для проведення матчів європейського рівня. Окрім того, необхідне ще й визнання цих країн ФІФА на її конгресі на початку липня.

Як відомо, строк подання заявок на участь в європейських клубних турнірах закінчується 25 червня, однак УЄФА, найпевніше, прийме заявки умовно, не чекаючи санкцій ФІФА.

За рішенням комітету, кількість команд, які виступатимуть у розіграші Кубка УЄФА, досягне 70. За підсумками виступів російських клубів у Єврокубках протягом останніх п'яти років Російська футбольна спілка — правонаступниця Федерації футболу СРСР — дістане право заявити дві команди (московські «Торпедо» і «Динамо»), як і федерація Югославії, а України, Грузії, Словенії, Хорватії та Фарерських островів — по одній.

...Усе ніби ясно, але дивує тільки одне: хто визначив Російську футбольну спілку правонаступницею Федерації футболу СРСР?..

Коментар

ПОМІНЯЛИ НЕ ТІЛЬКИ НАЗВУ

В Одеської команди СКА тепер нова назва — СК «Одеса». У скрутний для колективу момент руку допомоги йому простягла фірма «Гармонія». Може, цей факт, може, якийсь інший вплинув на одеситів. Та у них, як кажуть, з'явився смак до атаки. Це стало помітно ще в матчі в Дніпропетровську, коли тодішні армійці мінімально поступилися іменитому «Дніпру» і забили три м'ячі.

Наступна гра на своєму полі проти одного з лідерів — «Буковини» — вселила надію і радість в серця прихильників СК «Одеса». Ще б пак, переконлива перемога — 3:0. І от новий успіх — у суперечці з «Прикарпаттям». Безумовно, гру одеситів посилило й повернення з Вінниці їхнього воротаря Шуховцева. Звичайно, залишити за собою місце у вищій лізі для СК «Одеса» — справа майже нездійсненна. Але є переконання в тому, що команда боротиметься до кінця.

А от суперники одеситів і сусіди по турнірній таблиці — футболісти «Прикарпаття» — ніяк не вийдуть із чорної смуги. Ще в Києві в попередньому турі івано-франківці грали без свого старшого тренера Івана Краснецького, якому висловили недовіру. Судити про цей конфлікт, не маючи повної інформації, важко. Обов'язки старшого тренера виконує начальник команди Юрій Шулятицький. Йому, як кажуть, не позаздриш.

Упритул до «Таврії» — одноосібного лідера в групі А — наблизився «Шахтар». У Запоріжжі, виступаючи проти незговірливого «Торпедо», донеччани виявили волю до перемоги. Хоча лідерові нападу автозаводців Зайцю вдалося відкрити рахунок (це був його п'ятий м'яч у чемпіонаті), гірники з відповіддю не забарилися. А надію на перемогу вони не полишили до останніх хвилин матчу. І вона прийшла до них. Навісною передачею з лівого флангу скористався ніким не прикритий Попов, який пробив головою влучно. Воротар господарів Мойсеєв був безсилий відвернути загрозу.

«Шахтар» і «Торпедо» мали чудову репетицію перед повторними півфінальними матчами розіграшу Кубка України, які пройдуть наступного вівторка. Обом клубам доведеться вирішувати нелегку проблему. Адже в перших поєдинках вони поступилися: запоріжці в Одесі «Чорноморцю» — 1:3, а «Шахтар» удома—«Металістові» — 0:1. Але обидва колективи, з усього видно, сподіваються на реванш. Причому такий, який дозволить вийти до фіналу.

До речі, як повідомив нашу редакцію заступник голови Федерації футболу України Анатолій Біденко, фінальна гра Кубка розпочнеться 31 травня о 19.00 на Республіканському стадіоні в Києві. Це буде свято — День Києва — і всіх болільників пропускатимуть на стадіон безкоштовно. Гадаємо, що київські прихильники футболу виявлять активність і прийдуть на головну спортивну арену республіки. Попередню згоду вручити приз переможцеві дав Президент України Леонід Макарович Кравчук.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

ІЗ СУДДІВСЬКИХ ПРОТОКОЛІВ

Чемпіонат України з футболу. Вища ліга. 16 тур. Група А.

«Темп» — «Нива» Вц. 0:1 (0:1). 8000 глядачів. Суддя О. Литвиненко (Київ). Гол: Косовський (17). Попереджено Солов'єнка («Темп»), Коваля, Цурела (обидва — «Нива»).

«Карпати» — «Кремінь». 1:1 (0:0). 7000 глядачів. Суддя А. Арановський (Київ). Голи: Козак (86) — у господарів; І. Карпонай (52) — у гостей. На 34-й хвилині львів'янин Мокрицький не реалізував пенальті.

«Торпедо» — «Шахтар». 1:2 (1:1). 4000 глядачів. Суддя В. Лисенко (Одеса). Голи: Заєць (25) — у господарів; Беличенко (27), Попов (85) — у гостей. Попереджено Іванова, Бакалова («Торпедо») Беличенка («Шахтар»).

	І	В	Н	П	М	О
Таврія	13	8	4	1	20—7	20
Шахтар	13	7	4	2	20—7	18
Чорноморець	13	5	7	1	21—8	17
Металург	13	5	5	3	16—10	15
Торпедо	13	5	5	3	14—9	15
Кремінь	15	4	7	4	12—15	15
Карпати	14	3	5	6	10—15	11
Евіс	13	3	3	7	8—16	9
Нива Вц.	15	3	3	9	11—30	9
Темп	14	2	3	9	7—22	7

Група Б.

«Нафтовик» — «Дніпро». 0:1 (0:0). 4500 глядачів. Суддя В. П'яних (Донецьк). Гол: Коновалов (83). Попереджено Москвіна («Дніпро»).

«Металіст» — «Зоря»-МАЛС. 1:0 (1:0). 7000 глядачів. Суддя М. Сидор (Львів). Гол: Колесник (24). Попереджено Яловського («Металіст»), Литвиноза («Зоря»-МАЛС).

СК «Одеса» — «Прикарпаття» 1:0 (0:0). 1500 глядачів. Суддя О. Тютюн (Фастів). Гол: Мусалітін (47). Попереджено Єрмакова, Леша (обидва — СК «Одеса»), Ю. Шулятицького («Прикарпаття»).

	І	В	Н	П	М	О
Динамо	13	9	4	0	19—6	22
Дніпро	15	8	2	5	18—13	18
Металіст	14	6	4	4	17—12	16
Нива Тр.	14	6	4	4	11—7	16
Буковина	13	6	4	3	14—11	16
Волинь	13	7	1	5	18—12	15
Зоря-МАЛС	15	5	3	7	19—20	13
Нафтовик	14	4	3	7	7—17	11
Прикарпаття	14	2	4	8	3—13	8
СК «Одеса»	15	2	1	12	10—25	5

КУМАН — ГЕРОЙ БАРСЕЛОНИ

Цього білявого голландця сьогодні в Іспанії вважають національним героєм. Ще б пак, саме його гарматний влучний удар на 113-й хвилині фінального матчу на лондонському стадіоні «Уемблі» приніс перемогу «Барселоні» над італійською «Сампдорією» і найпочесніший приз європейських клубних змагань — Кубок чемпіонів.

До речі, Рональд Куман, а мова саме про нього, вже тримав цю срібну чашу, коли разом із друзями по клубу «Ейндховен» (Нідерланди) виграв цей турнір 1988 року. Тепер він сподівається на те, що збірна Нідерландів, за яку він виступає, стане переможцем чемпіонату Європи, фінальна частина якого пройде в червні у Швеції.

На знімку: Рональд Куман (у центрі) перед матчем «Барселоні» в Києві проти «Динамо».

Фото Миколи БОЧКА.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Анатолій ГОРЛОВ
перший заступник головного редактора
Олександр БІЛИК
заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент АН України
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ
оглядач, завідуючий відділом культури
Леонід САМОЙЛЕНКО
заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО
заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ
редактор відділу кореспондентської мережі
Віталій СУДДЯ
відповідальний секретар

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Засновник — Верховна Рада України.

Адреса редакції:
252047
Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ:
Для довідок —
441-89-61
441-89-46

телефакс —
224-72-54

Відділ реклами —
441-89-44

Редакція розглядає рукописи, подані в першому примірнику машинопису.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Залишаємо за собою право виправляти мову і скорочувати матеріали.

Рукописів не повертаємо.

За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Пересиланням скарг у різні інстанції редакція не займається.

Звертайтеся, будь ласка, безпосередньо до відповідних органів влади.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955

Загальний тираж 398.634.

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047 Київ, проспект Перемоги, 50.

Зам. 0312095.

1 2 3 4 5 6 7 8 9